SÆRBERETNING 25/2026 **DA**

Beskyttede havområder

Udpegningen af dem fører ikke i sig selv til god beskyttelse

DEN EUROPÆISKE REVISIONSRET

Indhold

Punkt

01-17 | Hovedbudskaber 01

01-08 | Hvorfor dette område er vigtigt

09-17 | Hvad vi konstaterede og anbefaler

18-93 | Et nærmere blik på vores bemærkninger 02

18-33 | Det er usandsynligt, at EU når sine ambitiøse operationelle mål

20-25 | Trods gradvis udvidelse når EU ikke sit mål om udpegning af beskyttede havområder

26-28 | EU's net af beskyttede havområder opfylder ikke de økologiske kriterier

29-33 | EU's finansiering af beskyttede havområder er spredt over forskellige instrumenter og er vanskelig at spore

34-54 | EU-rammen har vanskeligt ved at sikre ensartede beskyttelsesniveauer

36-39 | En veletableret EU-lovgivningsramme for udpegning af beskyttede områder

40-45 | Udpegning af beskyttede områder fører ikke direkte til beskyttelse eller aktivitetsbegrænsninger

46-54 | Beskyttelsen af fiskeriområder er kompleks og langvarig

55-67 | En svær, men nødvendig balance mellem miljøbeskyttelse og socioøkonomiske virkninger

58-62 | Betydelige datamangler hindrer socioøkonomisk vurdering af bevarelsesforanstaltninger

63-67 | Interessenterne inddrages i stigende grad, men de er ikke altid integreret i forvaltningsprocesserne

68-93 | Forvaltningsmæssige mangler og svag gennemførelse resulterer i ringe bevaringsresultater

70-83 | De fleste beskyttede områder anvender ikke praksis med tilpasningsdygtig forvaltning

84-88 | Blandede bevaringsresultater

89-93 | Høje forventninger til ny lovgivning, der pålægger aktiv genopretning

Bilag

Bilag I - Om revisionen

Bilag II - Stikprøve af beskyttede havområder udvalgt til revision

Bilag III - Datakilder og databehandling

Bilag IV - Liste over områder med permanente fiskeribegrænsninger

Bilag V - EU-finansiering

Bilag VI - Metode til vurdering af forvaltningen af beskyttede havområder ved hjælp af METT-4

Forkortelser

Glossar

Kommissionens svar

Tidslinje

Revisionsholdet

01 Hovedbudskaber

Hvorfor dette område er vigtigt

01 EU's havareal er på ca. 5 millioner km² - omkring 1 million km² større end landarealet. ***Figur 1*** viser EU's fire havregioner: det nordøstlige Atlanterhav (med fire subregioner), Middelhavet (med fire subregioner), Østersøen og Sortehavet[1]. Omkring 40 % af EU's befolkning, fordelt på 22 medlemsstater, bor højst 50 km fra en kyst. Siden 2022 har EU's medlemsstater forpligtet sig til at bidrage til FN's mål om, at mindst 30 % af verdens have skal bevares og forvaltes effektivt.

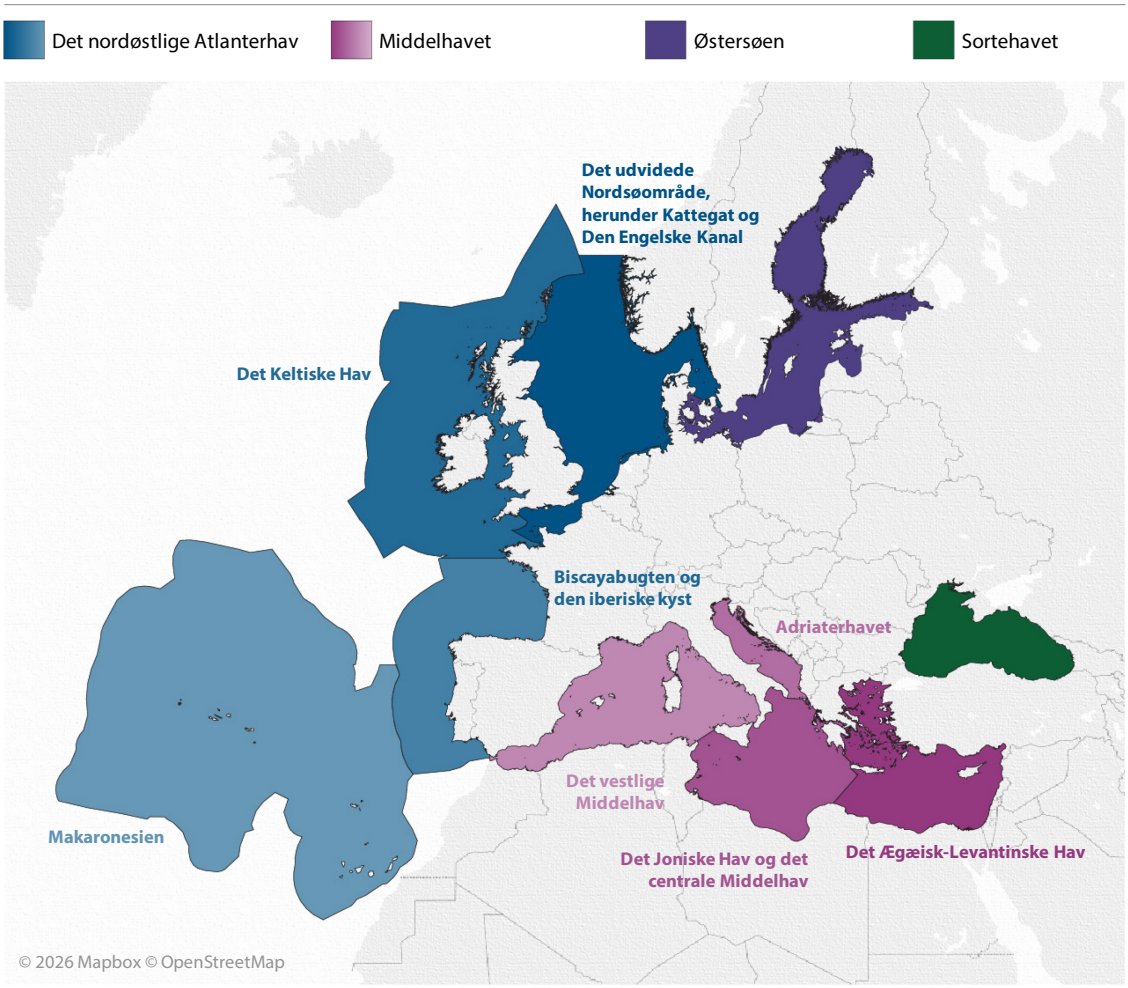
02 Verdenshavenes og EU-havenes tilstand forværres på grund af klimaændringer, forurening, udnyttelse af havets biologiske ressourcer og tab af levesteder. I hele EU havde ca. 15 % af de vurderede levesteder på havbunden en god bevaringsstatus, 81 % havde ringe eller dårlig status, og 4 % havde ukendt status. Forskellige belastninger påvirker 79 % af havbunden ved kysten og 43 % af den relativt lavvandede kontinentalsokkel nær kysten.

03 Beskyttede havområder betragtes som et effektivt redskab til at beskytte havøkosystemer og standse tabet af biodiversitet. Der findes forskellige EU-definitioner af sådanne områder, men i denne beretning anvender vi definitionen fra De Forenede Nationers juridisk bindende traktat om det åbne hav fra 2023: "et geografisk afgrænset havområde, der er udpeget og forvaltet med henblik på at nå specifikke langsigtede bevaringsmål for den biologiske mangfoldighed". Beskyttede havområder har til formål at mindske menneskelige belastninger på økosystemerne for at bevare biodiversiteten, opretholde økologiske funktioner og støtte økosystemernes genopretning efter forringelse eller overudnyttelse.

---

[1] Desuden har EU regioner i den yderste periferi i Det Indiske Ocean og Det Caribiske Hav og oversøiske territorier (ingen af disse er omfattet af vores revision).

Figur 1 - Geografiske havregioner og havsubregioner

Kilde: Havstrategirammedirektivet.

04 Formålet med vores revision var at vurdere, om EU har etableret et net af beskyttede havområder, som beskytter havmiljøet effektivt og bidrager til at opfylde målene i EU's biodiversitetsstrategi for 2030. Denne revision følger op på Revisionsrettens særberetning 26/2020 om havmiljøet, hvori det blev konkluderet, at EU ikke havde været i stand til at genoprette havene til en god miljøtilstand eller sikre, at fiskeriet foregik på bæredygtig vis.

05 Vi undersøgte nærmere bestemt, om:

- EU er godt på vej til at opfylde strategiens mål for dækning af beskyttede havområder, økologisk konnektivitet og finansiering af biodiversitet
- EU's lovgivningsmæssige rammer indeholder de nødvendige mekanismer til, at udpegning i praksis omsættes til beskyttelse
- miljøbeskyttelsesmålene var afbalancerede i forhold til de socioøkonomiske hensyn og inddragelsen af interessenter
- de udvalgte medlemsstater havde indført passende forvaltningspraksis.

Desuden analyserede vi offentligt tilgængelige datasæt for at vurdere den geografiske og økologiske tilstand af EU's beskyttede havområder.

06 Vi udførte denne revision, fordi den stadig hurtigere forringelse af biodiversiteten i de europæiske have betyder, at der er brug for at beskytte økosystemerne. Kystsamfundenes socioøkonomiske levedygtighed på lang sigt afhænger direkte af, at havmiljøet er stabilt og forvaltes effektivt.

07 Vi forventer, at vores arbejde vil hjælpe Kommissionen i dens overvejelser om, hvordan den kan styrke de beskyttede havområders effektivitet, udbredelse og forvaltning og dermed øge havområdernes bidrag til biodiversitetsbeskyttelse, samtidig med at der fortsat leveres økosystemtjenester. Vores arbejde sigter mod at støtte Kommissionen, når den skal revidere og forbedre sin strategiske tilgang (såsom den næste biodiversitetsstrategi) og tilpasse den lovgivningsmæssige ramme gennem bedre integration af de økonomiske og sociale aspekter af politikkerne for beskyttede havområder.

08 ***Bilag I*** indeholder baggrundsoplysninger og nærmere detaljer om revisionens omfang og revisionsmetoden.

Hvad vi konstaterede og anbefaler

09 Vi konkluderer, at EU endnu ikke har etableret et net af beskyttede havområder, som effektivt beskytter havmiljøet. EU har en mangeårig og veludviklet lovgivningsmæssig ramme for udpegning af beskyttede områder, men der er fortsat en kløft mellem målene i den lovgivningsmæssige ramme og de faktiske bevaringsresultater. Trods en gradvis udvidelse af det udpegede areal er det usandsynligt, at EU's 2030-mål vil blive opfyldt. Desuden viste den seneste rapport fra Det Europæiske Miljøagentur, at de fleste naturtyper og arter generelt var blevet vurderet til at have en ugunstig bevaringsstatus. De nylige oplysninger, der blev indsamlet under revisionen, viser, at biodiversitetstendenserne i de reviderede beskyttede områder er blandede.

10 EU's nuværende biodiversitetsstrategi har til formål at beskytte 30 % af EU's havområder senest i 2030, men kun ca. 14 % er udpeget som beskyttede havområder, hvilket gør det meget usandsynligt, at målet vil blive nået. Desuden anslås det, at under 1 % af disse havområder i øjeblikket er udpeget som strengt beskyttede områder, hvilket er langt under 2030-målet på 10 %. Herudover fungerer de udpegede områder ikke som et sammenhængende økologisk system. Nettet opfylder ikke centrale kriterier for repræsentativitet og konnektivitet, hvilket efterlader betydelige huller i beskyttelsen af offshore- og dybhavslevesteder. I øjeblikket baserer Kommissionen sig på fragmenterede rammer og mangler en specifik mekanisme til at vurdere og fremme den koordinerede udvikling af økologiske korridorer (punkt ***20***-***28***).

Anbefaling 1

Fremme udviklingen af et sammenhængende transeuropæisk net af beskyttede havområder

Kommissionen bør anvende sit brede overblik til at fremme gode praksis, så der ved udpegningen af beskyttede havområder i EU tages behørigt hensyn til relevante økologiske kriterier med henblik på at udvikle et sammenhængende transeuropæisk net.

Måldato for gennemførelsen: inden udgangen af 2029.

11 Effektiv bevarelse kræver mobilisering af betydelige og forudsigelige finansielle ressourcer, men den eksisterende finansiering til beskyttede havområder er spredt i forskellige nationale fonde samt i adskillige EU-instrumenter såsom LIFE, Horisont Europa, Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og fondene under samhørighedspolitikken. EU's midler anvendes ofte til at støtte pilotforanstaltninger og forskning, som kan have stor nytte med hensyn til at identificere effektive innovative løsninger, men midlerne skal suppleres med andre stabile finansieringskilder for at dække omkostningerne ved forvaltningen af de beskyttede havområder og omsættelsen af de innovative løsninger til praksis (punkt ***29***-***33***).

12 I øjeblikket garanterer udpegningen af et område som et "beskyttet havområde" ikke, at der er indført beskyttelsesforanstaltninger eller aktivitetsbegrænsninger. Der findes ingen harmoniseret EU-klassificering af beskyttelseskategorier og de tilsvarende tilladte aktiviteter. EU-lovgivningen fastsætter ingen begrænsninger for menneskelige aktiviteter i beskyttede havområder. Desuden findes der ingen fælles metode til at vurdere, om menneskelige aktiviteter er forenelige med bevaringsmålene. Kommissionen har udviklet adskillige dataplatforme, men de giver ikke tilstrækkelige, standardiserede oplysninger om de beskyttelsesforanstaltninger, der anvendes i hvert beskyttede havområde (punkt ***36***-***45***).

13 Udvinding af havorganismer, navnlig i forbindelse med fiskeri og andre praksis, der skader havbunden, er en af de største trusler mod havets biodiversitet. Processen for vedtagelse af bevarelsesforanstaltninger, der påvirker fiskerflåder i adskillige medlemsstater, kan være kompleks og langvarig, fordi den kan kræve forhandlinger (baseret på videnskabelig dokumentation og socioøkonomisk analyse) såvel mellem medlemsstater, der har fiskeriinteresser, som med forskellige interessenter. Den kan tage mange år, og der er kun vedtaget få bevarelsesforanstaltninger siden 2013. Der er derfor kun fastsat fiskeribegrænsninger for en lille del af de beskyttede havområder (punkt ***46***-***54***).

Anbefaling 2

Samarbejde med medlemsstaterne om at sikre, at udpegningen af beskyttede havområder omsættes til gældende beskyttelsesforanstaltninger

Kommissionen bør:

a) fremme anvendelsen af standardiserede oplysninger om bevaringsmål og beskyttelsesforanstaltninger for beskyttede havområder og offentliggøre dem på en af de eksisterende platforme (f.eks. Natura 2000-fremviseren eller Det Europæiske Havobservations- og Datanetværk) eller på en specifik dataovervågningsplatform

b) i samarbejde med medlemsstaterne og med henblik på at strømline processen identificere mangler, flaskehalse og ineffektivitet i processen for vedtagelse af bevarelsesforanstaltninger for beskyttede havområder, som påvirker flere medlemsstaters fiskerflåder

c) tilskynde til anvendelse af innovative løsninger for at opnå en mere effektiv bevarelse af beskyttede havområder.

Måldato for gennemførelsen: inden udgangen af 2029.

14 Medlemsstaterne bevæger sig i stigende grad i retning af inklusive høringsprocesser, men interessenternes inddragelse i udpegningen og den operationelle forvaltning af beskyttede havområder er fortsat uensartet, da interessenterne ofte ikke har tid eller evne til at påvirke udpegnings- og forvaltningsbeslutningerne. Denne begrænsede deltagelse forstærkes af vedvarende datamangler, navnlig vedrørende ikkeindustrielt fiskeri, hvilket gør det vanskeligere nøjagtigt at vurdere de økonomiske virkninger af bevarelsesforanstaltningerne. De nuværende høringsprocesser sikrer således ofte ikke social bæredygtighed, gennemsigtig forvaltning og balance mellem de miljømæssige og socioøkonomiske mål, selv om alle tre dele er nødvendige for, at beskyttelsen af havområder kan blive en succes på lang sigt (punkt ***55***-***67***).

Anbefaling 3

Samarbejde med medlemsstaterne om at støtte en effektiv overgang til miljømål, bæredygtige livsgrundlag og konkurrencedygtige industrier ved at fremme et stærkt engagement fra interessenternes side

Kommissionen bør støtte medlemsstaterne i:

a) at identificere og gennemføre tiltag, der mindsker bevarelsesforanstaltningers, herunder fiskeribegrænsningers, socioøkonomiske indvirkning på livsgrundlaget i kystsamfundene, idet den bør fremme tilgange, der øger de fordele, der er forbundet med beskyttede havområder

b) deres bestræbelser på at sikre, at lokale interessenter inddrages på meningsfuld vis i beslutninger vedrørende beskyttede havområder.

Måldato for gennemførelsen: inden udgangen af 2029.

15 De fleste beskyttede havområder mangler effektiv tilpasningsdygtig forvaltning. Mange af de undersøgte lokaliteter har forvaltningsplaner, men gennemførelsen heraf er ofte ineffektiv på grund af rapporterede problemer med personale og stabil finansiering. Desuden mangler der generelt solid og løbende overvågning, da der for de fleste lokaliteter kun foretages *ad hoc*-dataindsamling. Kommissionen har ikke udviklet en standardiseret ramme for forvaltningsvurdering til konsekvent at spore, om forvaltningen af de beskyttede havområder opnår de tilsigtede økologiske og sociale resultater (punkt ***70-83***).

Anbefaling 4

Styrke den tilpasningsdygtige forvaltning og overvågningen af de beskyttede havområder

Kommissionen bør yde støtte til den tilpasningsdygtige forvaltning af beskyttede havområder på grundlag af sammenhængende data, navnlig ved at foreslå en solid metode til vurdering af forvaltningseffektiviteten.

Måldato for gennemførelsen: inden udgangen af 2029.

16 Trods EU's mangeårige naturlovgivning er beskyttelsen af havets biodiversitet i henhold til fugledirektivet og habitatdirektivet stadig langt fra at nå målene. Den seneste rapport om naturens tilstand i EU, der blev offentliggjort i 2020, præsenterede resultaterne af EU's periodiske Natura 2000-"sundhedstjek" fra perioden 2013-2018. Den viste vedvarende dårlige bevaringsresultater. Mange af de beskyttede havområder, vi vurderede, havde blandet eller ukendt biologisk status, navnlig for levesteder. Vi konstaterede også, at nogle af disse havområder generelt mangler klimatilpasningsplaner og forspilder muligheder for modvirkning af klimaændringer gennem kulstofforvaltning (punkt ***84***-***88***).

17 Forordning (EU) 2024/1991 om naturgenopretning ændrer EU's fokus fra passiv beskyttelse til aktiv genopretning af økosystemer og fastsætter retligt bindende mål om at genoprette 20 % af havområderne senest i 2030 og alle forringede økosystemer senest i 2050. Forordningen giver mandat til at etablere et videnskabeligt referencescenarie som rettesnor for genopretningen og har til formål at sikre den blå økonomis levedygtighed på lang sigt (økonomiske aktiviteter knyttet til oceaner, have og kystområder). Der er imidlertid hindringer for at foretage genopretning i havmiljøet, hvilket gør det mere komplekst end f.eks. at genoprette forringede landområder. Hindringerne omfatter datamangler vedrørende dybhavslevesteder, en langvarig administrativ proces under den fælles fiskeripolitik med hensyn til at indføre de nødvendige fiskeribegrænsninger og høje driftsomkostninger (punkt ***89***-***93***).

02

Et nærmere blik på vores bemærkninger

Det er usandsynligt, at EU når sine ambitiøse operationelle mål

18 EU's biodiversitetsstrategi for 2030 fastsætter en strategisk ambition om at standse tabet af biodiversitet. Som led i strategiens mål om at vende tabet af biodiversitet og forbedre effektiviteten af naturbeskyttelsen i hele EU er der i strategien blevet:

- fastsat mål for dækning af beskyttede områder
- opfordret til, at der udvikles et sammenhængende net af beskyttede områder i hele EU
- foreslået at mobilisere mindst 20 milliarder euro om året fra offentlige og private kilder til støtte for naturbevarelse og -genopretning.

19 Vi vurderede, om EU er godt på vej til at nå sine mål for dækning af beskyttede havområder, økologisk konnektivitet og finansiering af biodiversitet.

Trods gradvis udvidelse når EU ikke sit mål om udpegning af beskyttede havområder

20 Biodiversitetsstrategien for 2030 fastsætter et klart mål om at beskytte 30 % af EU's have senest i 2030 og "strengt beskytte" 10 %. Målene vedrører hele EU. Kommissionen har derfor opfordret alle medlemsstater til at yde en rimelig indsats for at udvide Natura 2000-nettet og de nationale beskyttelsesordninger, idet de navnlig bør fokusere på havområder med en potentielt høj biodiversitet.

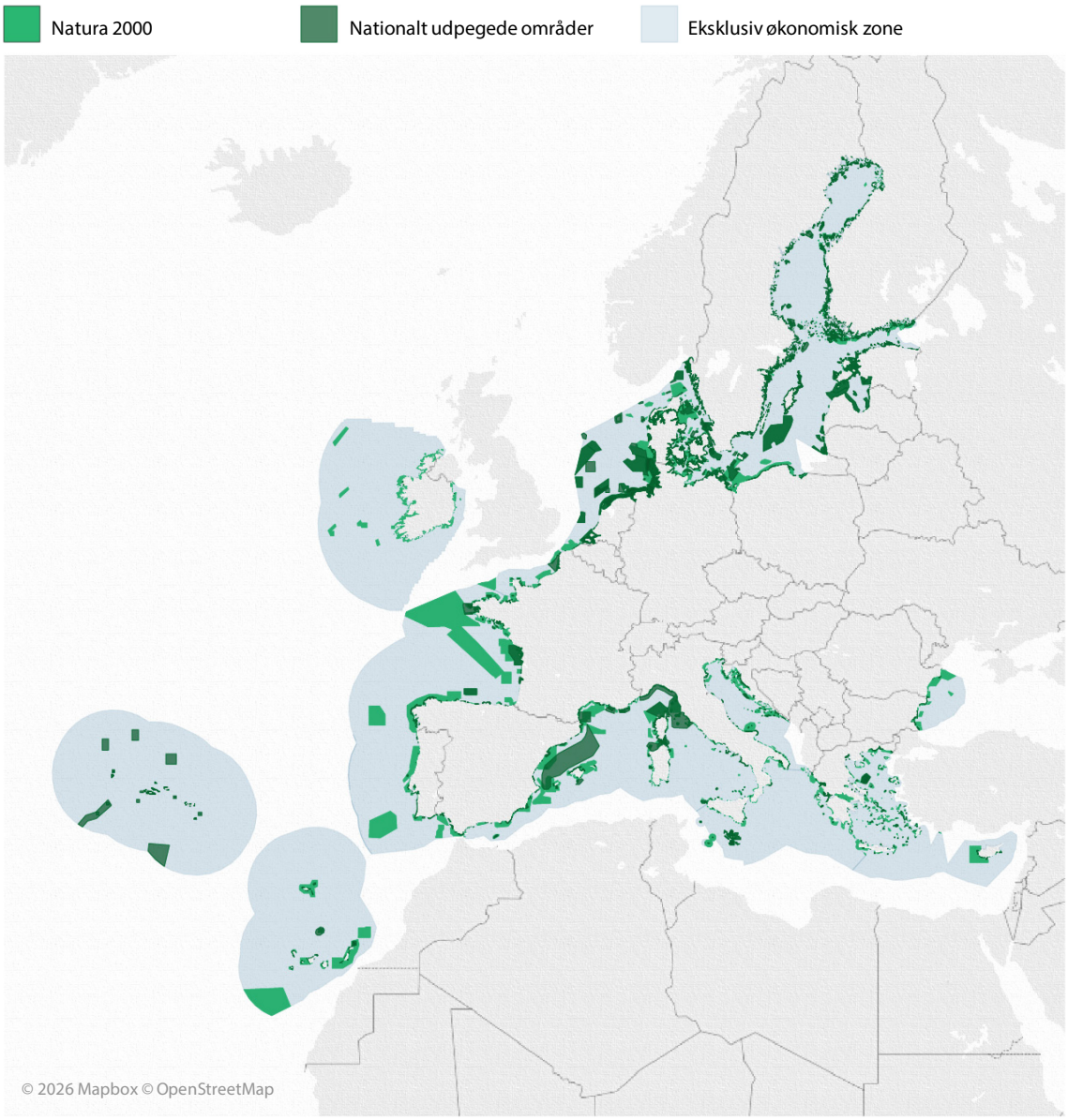
21 De seneste data offentliggjort af Det Europæiske Miljøagentur (EEA) i 2025 viser, at 13,7 % af EU's havområder (eksklusive oversøiske territorier) i 2023 var udpeget som beskyttede havområder, hvilket var en stigning på blot 80 567 km² (1,6 %) i forhold til 2020. Dette resultat er meget lavere end biodiversitetsstrategiens mål på 30 %. EEA erkendte, at det var usandsynligt, at målet ville blive nået til tiden.

22 Vores analyse viser, at 82 % af disse beskyttede havområder er dækket af Natura 2000-nettet (10,4 % af EU's have), som omfatter 3 648 havområder (525 853 km²). Da nogle havområder kan være omfattet af flere udpegninger, analyserede vi de overlappende områder og nåede frem til følgende tal:

- 2 875 særlige bevaringsområder (415 932 km²) udpeget i henhold til habitatdirektivet
- 1 203 særligt beskyttede områder (325 261 km²) udpeget i henhold til fugledirektivet.

23 Som supplement til Natura 2000-områderne er der 6 610 nationalt udpegede områder (243 670 km²). Over 50 % af disse overlapper fysisk med Natura 2000-områder, hvilket betyder, at de dækker samme geografiske område, men forvaltes under forskellige retlige rammer (***figur 2***).

Figur 2 | Kort over Natura 2000 og nationalt udpegede beskyttede havområder inden for EU-medlemsstaternes eksklusive økonomiske zoner

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra Det Europæiske Miljøagentur (2024) og Flanderns havinstitut (2026).

Ansvarsfraskrivelse: De havområder og -grænser, der er vist på dette kort, præsenteres udelukkende med henblik på denne revision og er baseret på eksterne datasæt. Afbildningen af dem berører ikke den retlige status eller afgrænsning af et territorium, et havområde eller en havgrænse og indebærer ingen stillingtagen fra Revisionsrettens eller EU's side med hensyn til suverænitet, jurisdiktion eller maritime krav.

24 EEA rapporterer om de udpegede områder, uanset hvilke beskyttelsesforanstaltninger der er truffet. Fordi Kommissionen i sin rapportering regner alle "udpegede" områder for at være "beskyttede" havområder, giver dette et alt for positivt billede af den faktiske situation.

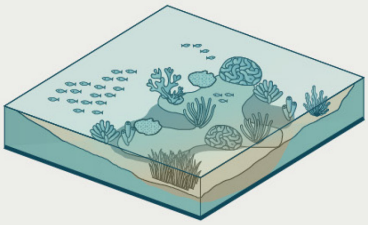
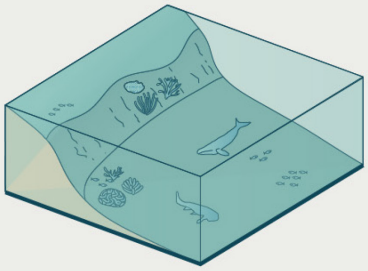
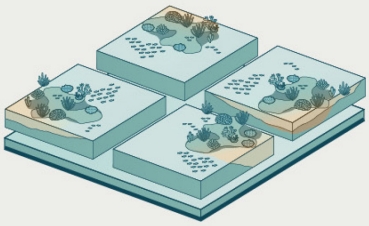
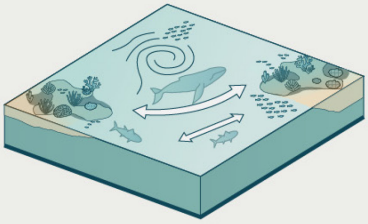
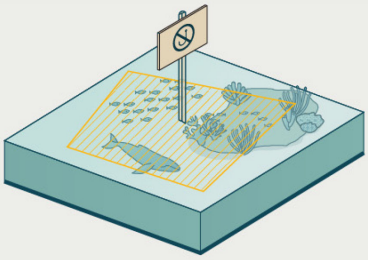
25 I forbindelse med EU's biodiversitetsstrategis mål om retlig beskyttelse af mindst 30 % af EU's have er der hverken fastlagt en beregningsmetode eller fastsat en definition af EU's havområde. I EEA's seneste beregninger anvendes EU's eksklusive økonomiske zones forældede 2018-definition for "vurderingsområde for beskyttede havområder". Dette er imidlertid 7 % mindre end det samlede areal af de eksklusive økonomiske zoner omkring alle kystmedlemsstaterne. Med andre ord undervurderes EU's havområde, hvilket direkte påvirker beregningen af 30 %-målet og således øger resultatet med ca. et procentpoint.

EU's net af beskyttede havområder opfylder ikke de økologiske kriterier

26 Ud over dækningen af beskyttede områder anføres det i biodiversitetsstrategien for 2030, at udpegningen af yderligere beskyttede og strengt beskyttede områder bør ledsages af etablering af økologiske korridorer for at sikre et sammenhængende transeuropæisk net af beskyttede havområder. Dette forhindrer genetisk isolation, giver mulighed for artsvandring og opretholder og forbedrer sunde økosystemer. Der kan anvendes specifikke økologiske kriterier til at vurdere, om en samling af individuelle beskyttede havområder fungerer som et net, som kan opfylde mål, som de enkelte udpegede områder ikke kan opfylde alene (***tekstboks 1***).

Tekstboks 1

Økologiske krav til net af beskyttede havområder på havområdeniveau

	Teknisk mål	Biologisk mål
 Tilstrækkelighed De enkelte beskyttede havområder er store nok og har en tilstrækkelig høj økologisk kvalitet til rent faktisk at fungere. Det betyder, at de specifikke strukturer (f.eks. strukturelt komplekse koralrev) og funktioner (f.eks. næringsstofkredsløb) skal være stabile eller i bedring.	*Områder ≥30 km²*	*Habitat-funktionalitet*
 Repræsentativitet Dette krav sikrer, at nettet omfatter al typisk og unik biodiversitet, der findes i et havområde. Beskyttelsen skal dække alle dybder fra tidevandszonen til de dybhavsbunden for at forhindre "kystbias", hvor dybere offshoreøkosystemer ikke beskyttes.	*30 % af hver habitattype*	*Økosystem-diversitet*
 Replikation Replikation sikrer, at nettet er modstandsdygtigt over for lokale katastrofer såsom olieudslip eller marine hedebølger. Adskillige kopier af et levested giver mulighed for genetisk udveksling mellem delbestande, hvilket er afgørende for langsigtet evolutionær overlevelse.	*≥4 kopier pr. havområde*	*Katastrofe-modstands-dygtighed*
 Konnektivitet Konnektivitet sikrer, at beskyttede havområder er tæt nok på hinanden til, at larver og migrerende voksne kan rejse mellem dem. Små beskyttede havområder fungerer som hvilestop for migrerende megafauna såsom hvaler eller almindelig tun.	*20-50 km afstand*	*Genetisk gennem-strømning/ larvespredning*
 Strenghed 30 % af havet skal beskyttes, og mindst 10 % skal være under "streng beskyttelse" (under IUCN-kategori Ia eller Ib). I disse områder er alle udvindingsaktiviteter (fiskeri, minedrift, opmudring) forbudt for at gøre det muligt at genoprette de naturlige trofiske niveauer og biomassen af rovdyr øverst i fødekæden.	*10 % no-take-zoner*	*Genopretning af rovdyr øverst i fødekæden*

Kilde: Revisionsretten, baseret på EEA's og Den Internationale Union for Natur- og Ressourcebevarelses retningslinjer.

27 Nettet i EU's havområder opfylder i øjeblikket ikke nogen af disse økologiske kriterier, og det er endnu ikke funktionsdygtigt eller sammenhængende. Mens levesteder på lavt vand (f.eks. havgræs og flodmundinger) er godt repræsenteret, er dybhavs- og offshorelevesteder fortsat underrepræsenteret. Mange beskyttede havområder i Østersøen og Nordsøen omfatter strukturel konnektivitet, men områderne i Middelhavet og Atlanterhavet er "økologiske øer". De fleste beskyttede områder i Middelhavet er adskilt af over 100 km stærkt udnyttede havområder, hvilket forhindrer den genetiske udveksling, der er nødvendig for, at økosystemerne kan være modstandsdygtige. Den anslåede procentdel af strengt beskyttede områder i EU's have er fortsat lav, nemlig omkring 1 % (punkt ***54***).

28 Kommissionen mangler en specifik mekanisme til overvågning af nettets udvikling og sammenhæng, hvilket hæmmer dens evne til at etablere økologiske korridorer som led i et transeuropæisk naturnet i henhold til biodiversitetsstrategien for 2030. Det nuværende tilsyn er primært baseret på de rammer, der er fastsat i regionale havkonventioner eller individuelle medlemsstater. De regionale havkonventionsmål er dog kun delvis i overensstemmelse med EU's mål (f.eks. er der intet krav om 10 % streng beskyttelse). Desuden kan deres geografiske omfang enten være iboende begrænset til et enkelt havområde eller række ud over EU's farvande (f.eks. OSPAR og Barcelonakonventionen).

EU's finansiering af beskyttede havområder er spredt over forskellige instrumenter og er vanskelig at spore

29 I henhold til EU's biodiversitetsstrategi for 2030 bør der årligt frigøres mindst 20 milliarder euro til naturrelaterede udgifter gennem en blanding af midler, hvilket kræver mobilisering af privat og offentlig finansiering på nationalt plan og EU-plan. I 2023 vurderede Kommissionen, at Natura 2000-nettet alene krævede 10 milliarder euro om året til vedligeholdelse og udvikling, heraf 3,5 % (323 millioner euro) til havkomponenten.

30 EU's havpolitikker finansieres gennem forskellige EU-finansieringsinstrumenter, der forvaltes hver for sig. De nuværende overvågningsmekanismer mangler detaljeringsgrad til præcist at rapportere det EU-finansieringsbeløb, som Kommissionen eller medlemsstaterne anvender til at standse tabet af biodiversitet i havet. De samlede udgifter til udpegning og bevarelse af EU's beskyttede havområder er fortsat ukendte.

31 Vores analyse viser, at der indtil videre er øremærket ca. 600 millioner euro i EU-midler til havets biodiversitet i hele den flerårige finansielle ramme for 2021-2027. Disse midler forvaltes enten direkte af Kommissionen, f.eks. under LIFE-programmet (150 millioner euro) og Horisont-programmet (62,4 millioner euro), eller gennem delt forvaltning med medlemsstaterne, navnlig via Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond (377 millioner euro) og fondene under samhørighedspolitikken (18,2 millioner euro) (***bilag V***).

32 Ingen af de tre medlemsstater, vi besøgte, havde en konsolideret national oversigt over de EU-midler, der specifikt var tildelt beskyttede havområder, eller over de projekter, der blev finansieret inden for hvert beskyttet område, hvilket begrænsede ansvarligheden og vanskeliggjorde den strategiske forvaltning af nettene af beskyttede områder. Der forelå imidlertid ofte finansielle oplysninger om de enkelte projekter.

33 Vi konstaterede, at den finansielle EU-støtte, der specifikt var rettet mod beskyttede havområder, fortsat var relativt lav sammenlignet med den samlede biodiversitetsfinansiering og var fordelt på adskillige finansieringsinstrumenter. EU-midler spiller en vigtig og ofte afgørende rolle i at støtte pilotprojekter og analytisk arbejde i forbindelse med beskyttede havområder. Det er imidlertid ikke meningen, at de alene skal yde langsigtet finansiering til forvaltnings-, overvågnings- og håndhævelsesaktiviteter i beskyttede havområder og udbredelse af innovative løsninger.

EU-rammen har vanskeligt ved at sikre ensartede beskyttelsesniveauer

34 EU's biodiversitetsstrategi for 2030 lægger vægt på at udvide dækningen af de beskyttede havområder. Det er imidlertid ikke i sig selv tilstrækkeligt at øge antallet af de udpegede havområder - udpegningen skal ledsages af foranstaltninger, der sikrer effektiv beskyttelse og giver bevaringsresultater.

35 Vi vurderede, om EU's lovgivningsmæssige rammer indeholder de nødvendige mekanismer til, at udpegning i praksis omsættes til beskyttelse. Vi undersøgte Kommissionens støtte til medlemsstaterne, når det gælder identificering og udpegning af beskyttede havområder. Vi lagde særlig vægt på fiskeriet i betragtning af dets økologiske indvirkning på de marine økosystemer og på den centrale rolle, som fiskeriforvaltningsforanstaltninger spiller med hensyn til at opfylde bevaringsmålene i de beskyttede områder.

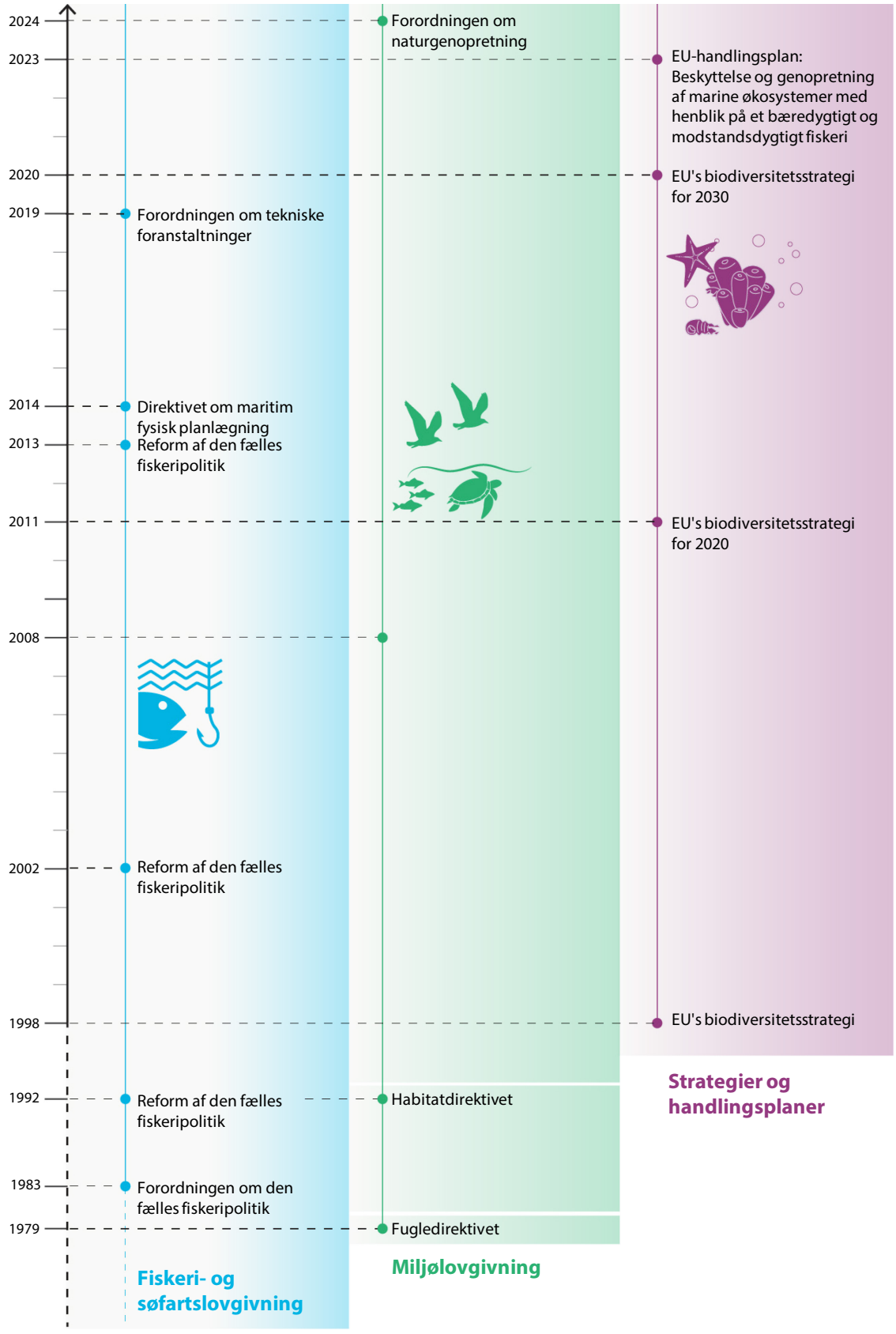
En veletableret EU-lovgivningsramme for udpegning af beskyttede områder

36 Udpegningen af beskyttede havområder i EU understøttes af en lovgivningsmæssig ramme, der er udviklet over mere end fire årtier (***figur 3***). Fugledirektivet fra 1979 og habitatdirektivet fra 1992 giver medlemsstaterne et klart retsgrundlag med hensyn til at identificere økologisk vigtige havområder og udpege Natura 2000-områder. For hvert af disse områder skal der fastsættes områdespecifikke bevaringsmål, og med henblik på at opfylde disse skal der vedtages bevarelsesforanstaltninger. Direktiverne fremmer samarbejde på tværs af delte områder for at sikre et sammenhængende net af beskyttede områder.

37 Havstrategirammedirektivet fra 2008 fokuserer ikke udelukkende på beskyttede havområder, men det har til formål at øge deres økologiske effektivitet ved at sikre, at de bidrager til de marine økosystemers sundhed i bredere forstand. Direktivet fastlægger den retlige ramme for opnåelse af en god havmiljøtilstand og kræver, at medlemsstaterne gennemfører strategier til håndtering af belastninger såsom forurening, affald og tab af biodiversitet.

38 Direktivet om maritim fysisk planlægning fra 2014 supplerer denne retlige ramme ved at kræve integreret maritim fysisk planlægning for at opveje konsekvenserne af forskellige menneskelige aktiviteter - såsom fiskeri, akvakultur, skibsfart og offshoreenergi - med bevarelse. Medlemsstaterne kan indarbejde beskyttede havområder i de nationale maritime planer for at mindske konflikter mellem industriel udnyttelse og miljømål.

Figur 3 | EU-rammen for havbeskyttelse

Kilde: Revisionsretten.

39 Kommissionen kan anlægge sag mod medlemsstater, der anses for at have overtrådt EU-retten. På tidspunktet for revisionen var der tre igangværende førtraktatbrudsdialoger og 24 traktatbrudssager ved Den Europæiske Unions Domstol vedrørende den marine del af Natura 2000.

Udpegning af beskyttede områder fører ikke direkte til beskyttelse eller aktivitetsbegrænsninger

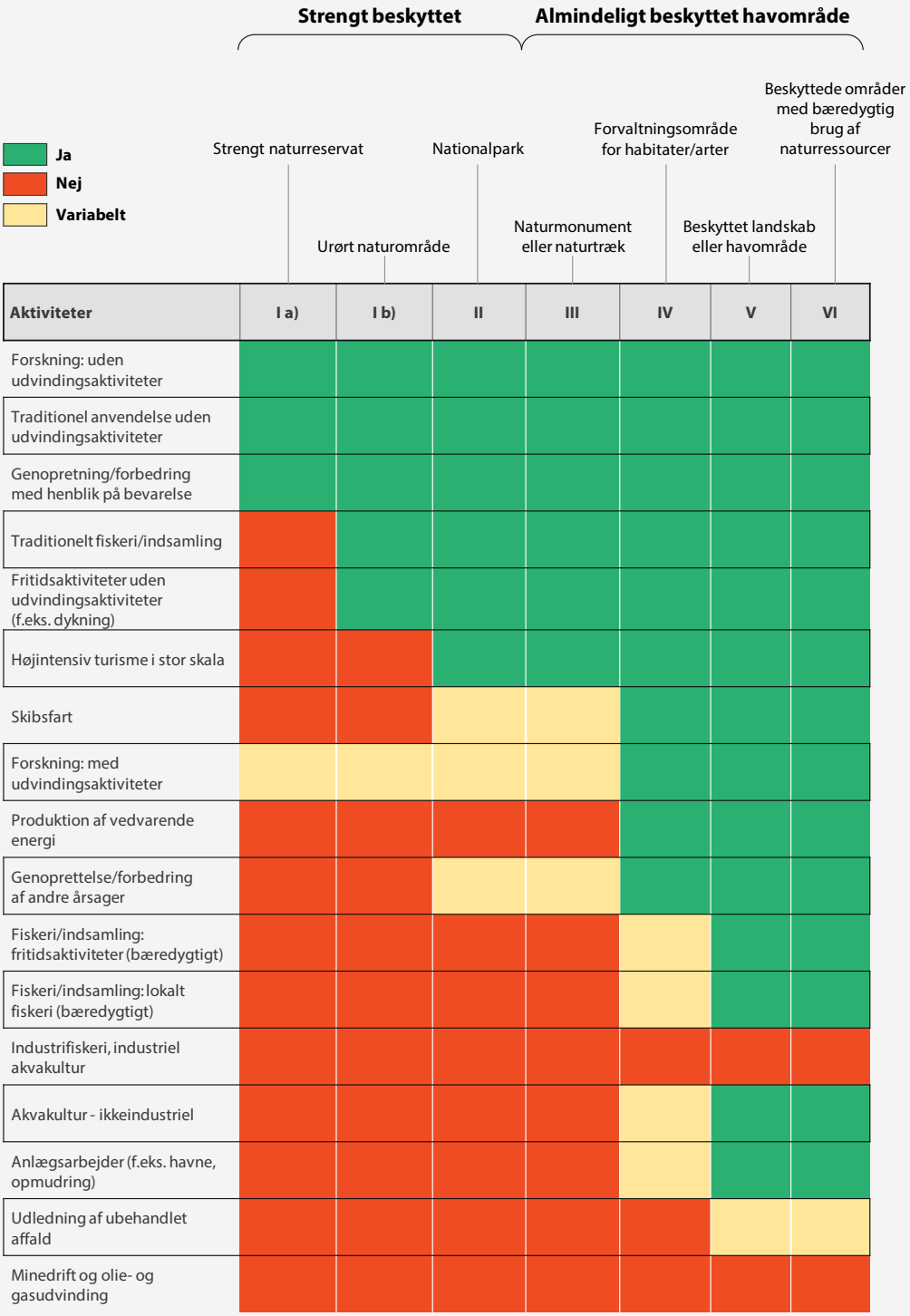
40 Medlemsstaterne identificerer, foreslår og udpeger Natura 2000-lokaliteter og nationale beskyttede områder. For at støtte medlemsstaterne har Kommissionen udsendt adskillige vejledninger. De vigtigste omfatter retningslinjerne for oprettelse af Natura 2000-nettet i havmiljøet (2012), retningslinjerne om fortolkning af habitatdirektivets artikel 6 - Forvaltning af Natura 2000-lokaliteter (2019) og Kommissionens kriterier og vejledning med henblik på udpegning af beskyttede områder (2022).

41 De vigtigste retningslinjer for udpegning af beskyttede områder blev offentliggjort i 2022 - to år senere end planlagt i EU's biodiversitetsstrategi for 2030. Vejledningen definerer "streng beskyttelse" i sammenhæng med strategiens mål på 10 %. Definitionen svarer til "kategori Ia - strengt naturreservat" og "kategori Ib - urørt naturområde" og delvis til "kategori II - nationalparker" i Den Internationale Union for Natur- og Ressourcebevarelses[2] retningslinjer for anvendelse af forvaltningskategorier for beskyttede områder. Der mangler dog en overordnet EU-definition af beskyttede havområder, da Kommissionens vejledning ikke indeholder nogen harmoniseret klassificering af beskyttelseskategorier og tilsvarende tilladte aktiviteter for områder, der ikke er strengt beskyttet (***tekstboks 2***).

[2] Den Internationale Union for Natur- og Ressourcebevarelse (IUCN) er en førende global myndighed, der blev grundlagt i 1948 og beskæftiger sig med naturbeskyttelse og bæredygtig udvikling. Den leverer viden, værktøjer og politisk vejledning, herunder den autoritative rødliste over truede arter.

Tekstboks 2

Matrix over marine aktiviteter, der kan være relevante for hver af Den Internationale Union for Natur- og Ressourcebevarelses forvaltningskategorier

Aktiviteter	I a)	I b)	II	III	IV	V	VI
Forskning: uden udvindingsaktiviteter							
Traditionel anvendelse uden udvindingsaktiviteter							
Genopretning/forbedring med henblik på bevarelse							
Traditionelt fiskeri/indsamling							
Fritidsaktiviteter uden udvindingsaktiviteter (f.eks. dykning)							
Højintensiv turisme i stor skala							
Skibsfart							
Forskning: med udvindingsaktiviteter							
Produktion af vedvarende energi							
Genoprettelse/forbedring af andre årsager							
Fiskeri/indsamling: fritidsaktiviteter (bæredygtigt)							
Fiskeri/indsamling: lokalt fiskeri (bæredygtigt)							
Industrifiskeri, industriel akvakultur							
Akvakultur - ikkeindustriel							
Anlægsarbejder (f.eks. havne, opmudring)							
Udledning af ubehandlet affald							
Minedrift og olie- og gasudvinding							

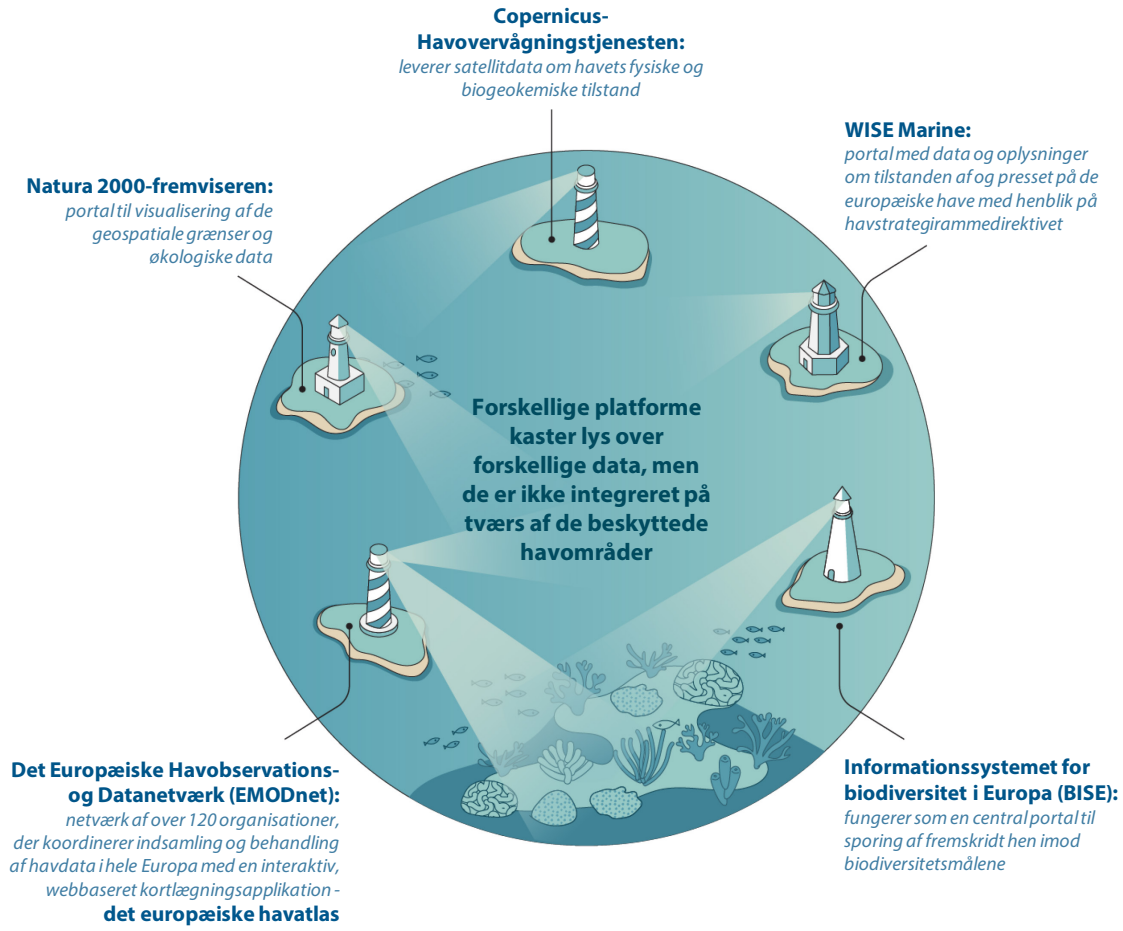
Kilde: Den Internationale Union for Natur- og Ressourcebevarelse - retningslinjer for anvendelse af forvaltningskategorier for beskyttede områder.

42 Hvis bevaringsmålene skal nås, er det nødvendigt at begrænse de menneskelige belastninger. EU-lovgivningen indeholder imidlertid ikke krav om at fastsætte aktivitetsbegrænsninger (f.eks. forbud mod udvindingsaktiviteter og destruktive aktiviteter) i beskyttede områder. Kommissionen mener ikke, at udpegningen af beskyttede havområder nødvendigvis indebærer, at menneskelige aktiviteter skal begrænses fuldstændigt, men snarere at der skal indføres effektive forvaltningsforanstaltninger i overensstemmelse med bevaringsmålene for områderne. Kommissionen har imidlertid ikke udviklet en fælles forvaltningsstandard eller en specifik metode til at vurdere, hvilke aktiviteter der er forenelige med bevaringsmålene for et givet beskyttet havområde, og hvilke der skal begrænses på grund af deres miljømæssige, økonomiske og sociale virkninger.

43 Manglen på en harmoniseret klassificering af beskyttelseskategorier og en fælles metode til vurdering af de nødvendige begrænsninger overlader i vid udstrækning definitionen af beskyttelsesbehov og tilsvarende foranstaltninger til medlemsstaterne. Beskyttelsen kan derfor variere mellem lokaliteter og medlemsstater, selv inden for Natura 2000-lokaliteter.

44 Kommissionen driver flere parallelle datatjenester, der leverer overvågningsoplysninger om specifikke initiativer (***figur 4***).

Figur 4 | Vigtige havrelaterede datatjenester

Kilde: Revisionsretten.

45 Trods denne tilsyneladende overflod af oplysninger fremlægger Kommissionen ikke standardiserede data om specifikke bevaringsmål, miljøforhold eller biodiversitetsparametre for de enkelte beskyttede havområder. Uafhængige initiativer såsom ProtectedSeas navigator eller Protected Planet forsøger at afhjælpe disse mangler. Deres anvendelsesområde er dog fortsat begrænset til åbne data om specifikke beskyttede havområder uden en bredere miljømæssig eller social kontekst.

Beskyttelsen af fiskeriområder er kompleks og langvarig

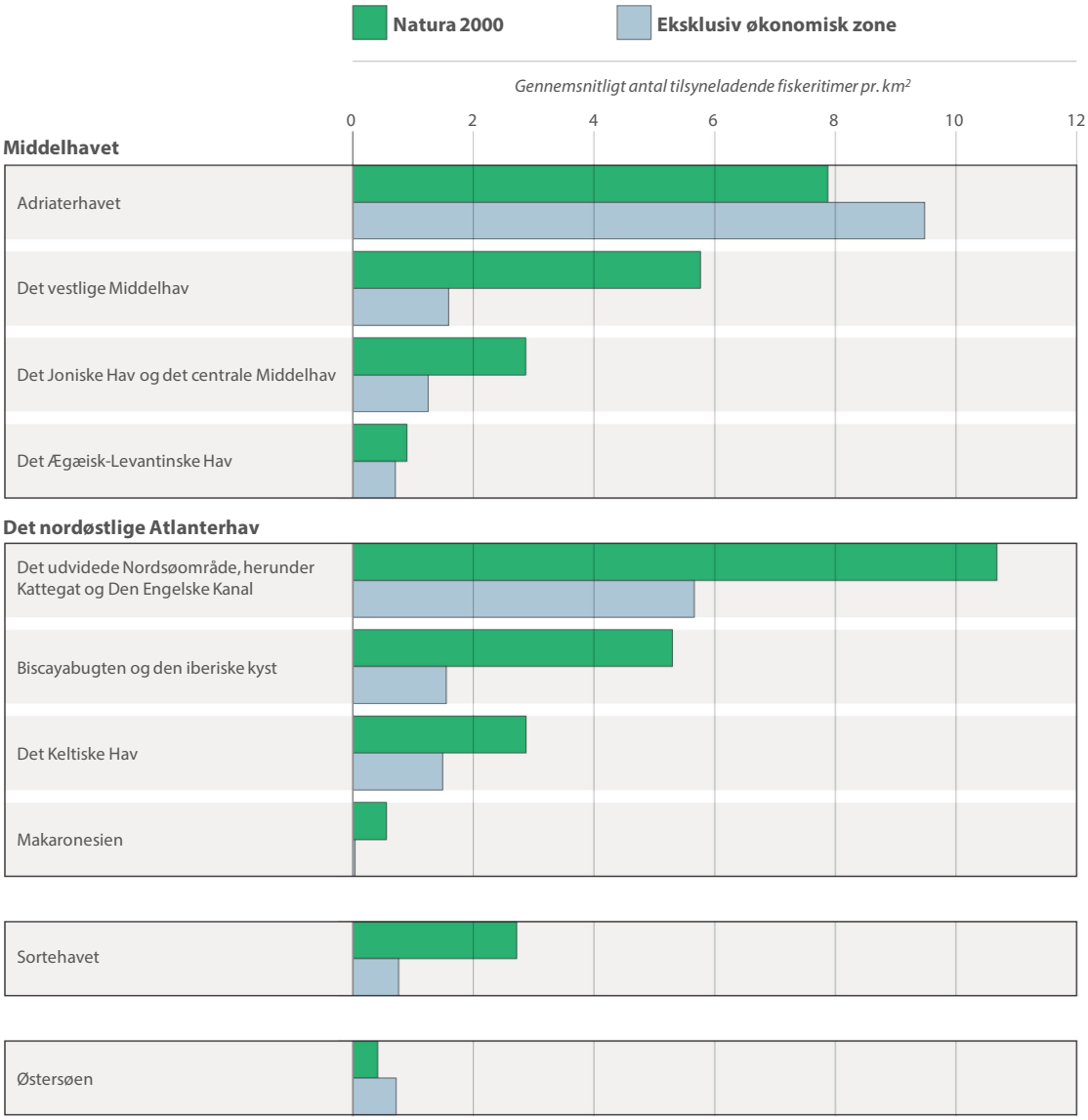
46 Fiskeri er en af de største menneskelige belastninger på havmiljøet. Udvinding af havorganismer i stor skala og skader på havbunden forstyrrer den økologiske balance og reducerer havets biodiversitet. Intensiteten af udvindingen af havets biologiske ressourcer i beskyttede havområder hænger direkte sammen med kvaliteten af beskyttelsen i disse områder (***bilag I***).

47 Vi analyserede den tilsyneladende fiskeriindsats (undertiden kaldet "tilsyneladende fiskeritryk") i EU's have. Formålet var at teste, om den varierede mellem havområderne i samme delregion i henhold til havstrategirammedirektivet (***figur 1***) både i og uden for Natura 2000-områderne inden for grænserne af EU-medlemsstaternes eksklusive økonomiske zoner.

48 De samlede resultater af vores analyse vises i ***figur 5***. Vores beregninger viser, at den tilsyneladende fiskeriindsats i Natura 2000-havområder er 1,72 gange højere end uden for disse områder. Ca. 85 % af den tilsyneladende fiskeriindsats stammer fra fiskeri med de mest destruktive bundslæbende redskaber. I otte havsubregioner var fiskeriets indvirkning i beskyttede havområder betydeligt større end i de omkringliggende havområder. Nordsøen skiller sig ud med en tilsyneladende fiskeriindsats i sine Natura 2000-områder (ca. 11 timer pr. km²) på omkring det dobbelte af fiskeriindsatsen i de omkringliggende havområder (ca. 6 timer pr. km²).

49 Disse resultater afspejler muligvis, at mange beskyttede havområder ved kysten omfatter nogle af de mest produktive fiskeområder. Ikke desto mindre lader det til, at en større tilsyneladende fiskeriindsats i beskyttede havområder sammenlignet med de omkringliggende have udgør en risiko for den effektive beskyttelse af de marine arter og kræver nøje overvågning.

Figur 5 | Gennemsnitlig tilsyneladende fiskeriindsats i og uden for Natura 2000-havområder i ti europæiske havsubregioner

Note: Tallene blev beregnet som timer tilsyneladende fiskeri pr. km² pr. år på grundlag af fartøjssporingsdata fra det automatiske identifikationssystem offentliggjort af Global Fishing Watch (***bilag III***) for ti europæiske havsubregioner i perioden 2020-2024.

Kilde: Revisionsrettens analyse.

50 Når fiskeriaktiviteter skal begrænses af bevarelseshensyn, finder den fælles fiskeripolitik anvendelse. Fiskeribevarelsesforanstaltninger kan vedtages på følgende måder:

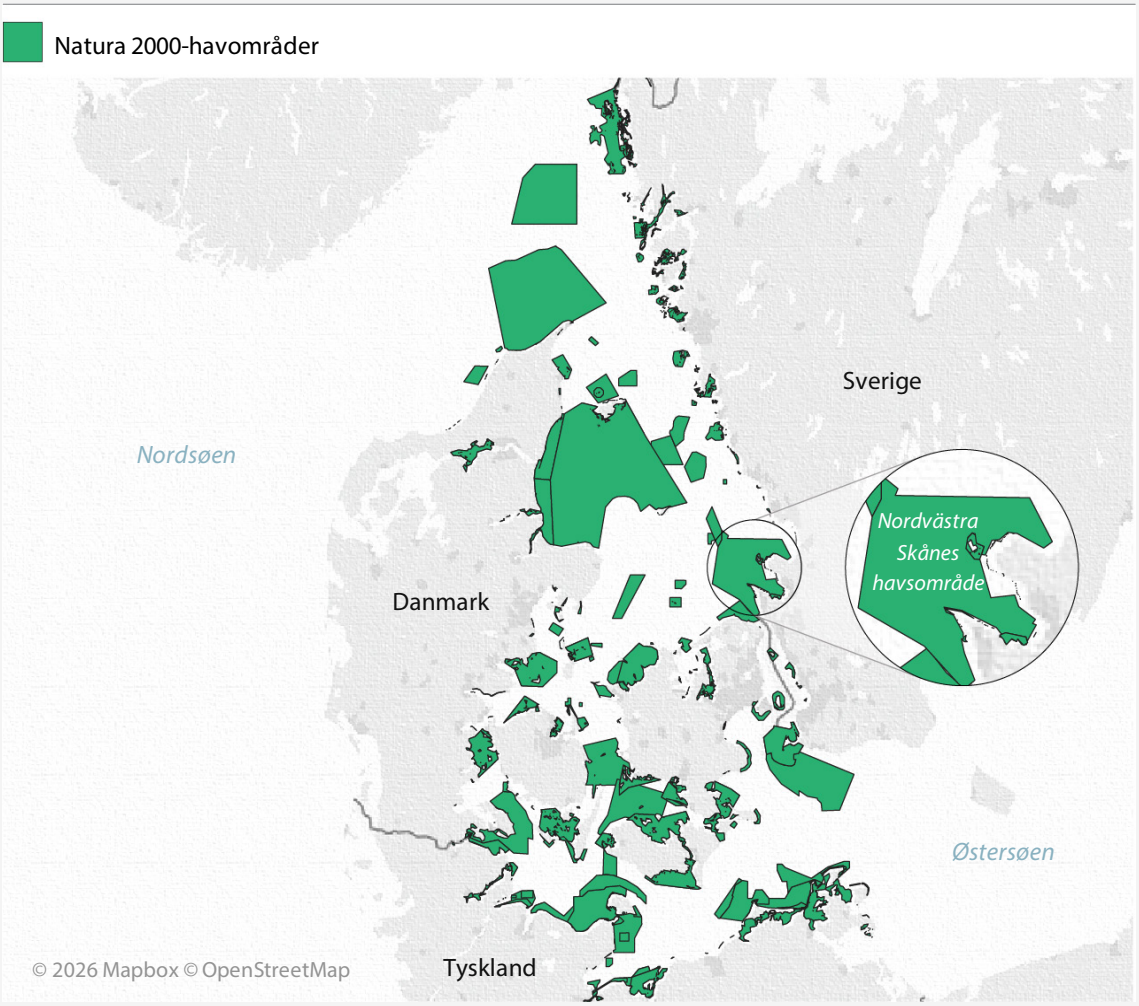
- Medlemsstaterne: kan vedtage foranstaltninger for deres egne fiskerfartøjer (artikel 11, stk. 1, i forordningen om den fælles fiskeripolitik) eller vedtage foranstaltninger for berørte EU-fiskerfartøjer inden for 12 sømil efter høring af Kommissionen, de berørte medlemsstater og de relevante rådgivende råd (artikel 20 i forordningen om den fælles fiskeripolitik).

- Kommissionen: kan vedtage delegerede retsakter om bevarelsesforanstaltninger, der tager hensyn til særlige regionale forhold for det relevante fiskeri og de relevante områder, når foranstaltningerne påvirker fiskerfartøjer fra mere end én medlemsstat (f.eks. artikel 11, stk. 2 og 3, i forordningen om den fælles fiskeripolitik og artikel 15 i forordningen om tekniske foranstaltninger).

51 Hvis en medlemsstat ønsker, at Kommissionen indfører bevarelsesforanstaltninger, som påvirker andre medlemsstaters fiskerflåder, skal den indlede en procedure. Proceduren i artikel 11 i forordningen om den fælles fiskeripolitik kan ofte være kompleks. Den medlemsstat, der tager initiativet, skal fremlægge videnskabelig dokumentation og søge at fremlægge en fælles henstilling med de andre medlemsstater, der har en fiskeriinteresse i området. Denne proces kan tage flere år og indebærer forhandlinger med andre medlemsstater og forskellige interessentgrupper (***tekstboks 3***).

Tekstboks 3

Fælles henstilling om bevarelsesforanstaltninger i Nordvästra Skånes havområde i Kattegat

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra Det Europæiske Miljøagentur (2024).

Kattegat er et havområde mellem Danmark og Sverige, som forbinder Østersøen og Nordsøen. Den 6. november 2024 forelagde Sverige (initiativtager), Danmark og Tyskland et forslag til fiskeriforanstaltninger på EU-plan for Natura 2000-lokaliteten Nordvästra Skånes havområde i Kattegat. Den fælles henstilling indeholder det svenske forslag til fiskeribevarelsesforanstaltninger baseret på de bevarelsesmål, der skal opfyldes i det beskyttede havområde, herunder:

- udpegning af en fiskeriforbudszone for at udelukke alt fiskeri
- udelukkelse af alle mobile bundslæbende redskaber fra hele det beskyttede havområde
- begrænsning af fiskeri med faststående garn, langliner og (cylindriske) ruser.

Danmark og Tyskland har en direkte forvaltningsmæssig interesse i det pågældende fiskeri. Danmark og Sverige har nationale fiskeribestemmelser i området, mens tyske fartøjer ikke er underlagt begrænsninger. Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri fremlagde sin vurdering på mødet den 24.-28. marts 2025. Den fælles henstilling blev vedtaget af Kommissionen den 7. april 2026 og trådte i kraft den 6. juli 2026 (Kommissionens delegerede forordning (EU) 2026/785). Forordningen skærper de eksisterende fiskeribegrænsninger, og der gælder nu en fælles EU-ramme for hele området - herunder fiskeriforbudszonen - som pålægger tyske fiskerfartøjer samme restriktioner som danske og svenske flåder.

52 Inden Kommissionen vedtager en delegeret forordning for alle EU-fiskerfartøjer, gennemfører den sine egne analyser og høringer. Denne proces har tidligere varet mellem fire måneder og fire år. Siden vedtagelsen af den fælles fiskeripolitik i 2013 har Kommissionen således kun offentliggjort ti retsakter, der begrænser fiskeriet i ca. 40 beskyttede områder. Da nettet af beskyttede havområder omfatter over 6 000 områder, der kræver beskyttelse mod fiskeritryk for at opfylde målene i biodiversitetsstrategien, er de eksisterende instrumenter under den fælles fiskeripolitik ikke velegnede til at bidrage til at opfylde miljømålene inden for en overskuelig fremtid. I sin evaluering af forordningen om den fælles fiskeripolitik konkluderede Kommissionen, at processen med at gennemføre artikel 11 har vist sig at være udfordrende og langsom.

53 Ved at anvende disse procedurer kan Kommissionen oprette "områder med fiskeribegrænsninger". Områder med fiskeribegrænsninger og beskyttede havområder har forskellige primære mål og særskilte retlige rammer og forvaltningsmyndigheder (***tabel 1***), men de kan i praksis tjene ensartede formål med hensyn til at mindske fiskeritrykket. F.eks. kan et velforvaltet område med permanente fiskeribegrænsninger, der forbyder eller begrænser bundtrawling, beskytte havbundens levesteder.

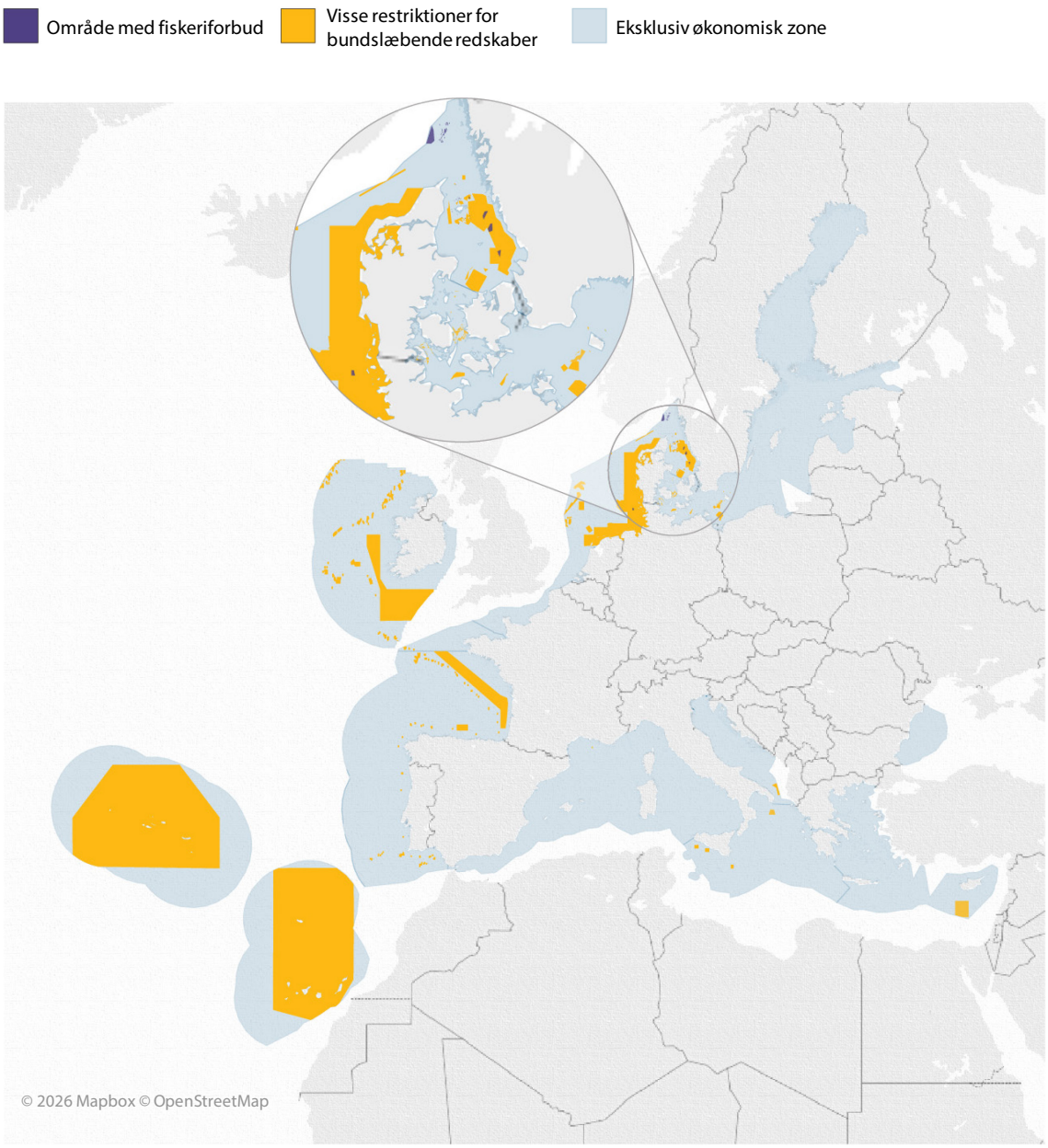
Tabel 1 | Vigtigste forskelle mellem områder med fiskeribegrænsninger og beskyttede havområder

Karakteristikum	Område med fiskeribegrænsninger	Beskyttet havområde
	Fiskeripolitik	Miljøpolitik
Primært mål	Bæredygtig fiskeriforvaltning, beskyttelse af fisks specifikke livsstadier (f.eks. gyde- og yngleområder)	Bred bevarelse af økosystemer, beskyttelse af biodiversitet, levesteder og kulturarv
Hovedmålgruppe	Specifikke kommercielle fiskearter eller destruktive fiskeredskaber (f.eks. bundtrawling)	Hele det marine økosystem, herunder ikkekommercielle arter, levesteder og havbundsstrukturer
Forvaltningsmyndighed	Fiskeriforvaltningsorganer (f.eks. nationale fiskeriministerier eller regionale fiskeriforvaltningsorganisationer)	Miljøministerier, bevaringsagenturer eller miljøorganisationer
Begrænsninger	Er ofte rettet mod specifikke fiskeredskaber eller sæsoner; andre menneskelige aktiviteter (skibsfart, turisme) begrænses sjældent	Kan begrænse adskillige menneskelige aktiviteter, undertiden med zoneinddeling for turisme, videnskabelig forskning og fiskeriforbudszoner

Kilde: Revisionsretten.

54 Vi analyserede 296 områder med permanente fiskeribegrænsninger, som var oprettet i henhold til forskellige instrumenter under den fælles fiskeripolitik og Den Almindelige Kommission for Fiskeri i Middelhavet. Områderne har et areal på 1 259 288 km² (***bilag IV***), dvs. 15,1 % af arealet af de beskyttede havområder. De omfatter 51 områder med fiskeribegrænsninger (525 km²), hvor der var nedlagt permanent forbud mod fiskeri (fiskeriforbudszoner). Disse områder sikrede streng beskyttelse mod fiskeritryk i de 0,8 % af Nordsøen, hvor de var beliggende. Ingen andre havområder havde etableret fiskeriforbudszoner i henhold til den fælles fiskeripolitiks regler. ***Figur 6*** viser de områder med fiskeribegrænsninger, vi analyserede.

Figur 6 | Kort over områder med permanente fiskeribegrænsninger

Kilde: Revisionsretten, baseret på geospatiale polygoner og tilhørende retlige henvisninger fra Det Europæiske Fiskerikontrolagentur (2026) og Flanderns havinstitut (2026) og på Revisionsrettens klassificering efter begrænsningstype.

Ansvarsfraskrivelse: De havområder og -grænser, der er vist på dette kort, præsenteres udelukkende med henblik på denne revision og er baseret på eksterne datasæt. Afbildningen af dem berører ikke den retlige status eller afgrænsning af et territorium, et havområde eller en havgrænse og indebærer ingen stillingtagen fra Revisionsrettens eller EU's side med hensyn til suverænitet, jurisdiktion eller maritime krav. Kortet blev udarbejdet udelukkende til illustrative formål og bør ikke betragtes som en officiel eller juridisk bindende gengivelse af de gældende begrænsninger.

En svær, men nødvendig balance mellem miljøbeskyttelse og socioøkonomiske virkninger

55 I EU's biodiversitetsstrategi for 2030 beskrives beskyttelse af biodiversiteten som en både miljømæssig og socioøkonomisk nødvendighed. Strategien fastslår i forbindelse med marine økosystemer, at genoprettede og velbeskyttede marine økosystemer giver kystsamfundene og EU som helhed betydelige sundhedsmæssige, sociale og økonomiske fordele. Den opfordrer specifikt til fiskeriforvaltning i beskyttede havområder og foranstaltninger til at mindske fiskeriets indvirkning på følsomme levesteder og arter.

56 Samtidig fremhæves det i strategien, at gennemførelsen af EU's biodiversitetstilsagn bør tage hensyn til de mange udfordringer på tværs af sektorer, regioner og medlemsstater. Der henvises til behovet for en ny forvaltningsramme, der vil sikre, at alle relevante interessenter påtager sig medansvaret og medejerskabet for at opfylde EU's biodiversitetstilsagn. Rammen bør støtte dialog med interessenter og deltagerorienteret forvaltning på forskellige niveauer.

57 Vi undersøgte ved hjælp af værktøjet til sporing af forvaltningseffektivitet (METT-4), der er udviklet af Den Internationale Union for Natur- og Ressourcebevarelse, hvordan miljøbeskyttelsesmålene er afbalanceret i forhold til de socioøkonomiske hensyn og inddragelsen af interessenter i praksis (***bilag VI***).

Betydelige datamangler hindrer socioøkonomisk vurdering af bevarelsesforanstaltninger

58 Som følge af vedtagelsen af biodiversitetsstrategien for 2030 vedtog Kommissionen som led i fiskeripolitikpakken i februar 2023 EU's handlingsplan for beskyttelse og genopretning af marine økosystemer med henblik på et bæredygtigt og modstandsdygtigt fiskeri. Planen havde til formål at opnå en mere konsekvent gennemførelse af EU's miljøpolitik og den fælles fiskeripolitik med tre bæredygtighedssøjler - den miljømæssige, den økonomiske og den sociale søjle.

59 Et af handlingsplanens operationelle mål var at bidrage til at opnå og opretholde bæredygtige niveauer for fiskebestandene. Den lægger op til at forbedre fiskeredskabernes selektivitet, mindske fiskeriets indvirkning på følsomme arter og havbunden og støtte fiskerisektoren, forskningen, gennemførelsen, forvaltningen og inddragelsen af interessenter.

60 Handlingsplanen understregede også det presserende behov for at beskytte og genoprette levestederne på havbunden. Medlemsstaterne blev derfor opfordret til senest i 2024 at vedtage nationale foranstaltninger eller forelægge fælles henstillinger for at forbyde mobilt bundfiskeri i de beskyttede havområder, der også var Natura 2000-områder, og til senest i 2030 at udfase bundfiskeri i alle beskyttede havområder. Vi fandt kun ét eksempel på sådanne nationale foranstaltninger i en af de medlemsstater, vi besøgte (***tekstboks 4***).

Tekstboks 4

Forbud mod bundtrawling i beskyttede havområder

Sverige besluttede at ændre sin fiskerilovgivning for at indføre et generelt forbud mod bundtrawling i beskyttede havområder inden for tre-fire sømil fra den svenske kyst, hvor kun svenske fartøjer har adgang. Forbuddet trådte i kraft den 1. juli 2026. Den svenske hav- og vandforvaltningsmyndighed kan indrømme undtagelser, hvis de tilladte aktiviteter ikke undergraver formålet med det beskyttede havområde.

Myndigheden skal også høre den forvaltningsmyndighed, der er ansvarlig for området, inden det indrømmer en undtagelse. For ét beskyttet havområde, Kosterfjorden Väderöfjorden, besluttede myndigheden på baggrund af en vurdering, at rejetrawlfiskeri kunne fortsætte i dele af området, da det ikke indvirkede negativt på områdets bevaringsmål.

61 I Kommissionens handlingsplan fra 2023 anerkendes det, at udfasning af mobilt bundfiskeri i beskyttede havområder vil have en socioøkonomisk indvirkning på visse operatører og lokalsamfund. Dette understreger betydningen af at foretage solide socioøkonomiske vurderinger i forbindelse med udformningen og gennemførelsen af sådanne foranstaltninger. Vores analyse af plenarrapporterne for 2024 og 2025 fra Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri viser imidlertid, at manglen på data ofte hindrer behørig vurdering af de foreslåede foranstaltningers socioøkonomiske virkninger.

62 Der er datamangler vedrørende kystfiskerflåder, da fartøjer på under 15 meter indtil 2026 ikke var forpligtet til at have et fartøjssporingssystem. Dette forhindrede myndighederne i nøjagtigt at kvantificere risiciene for fordrivelser i forbindelse med beskyttede områder eller deres økonomiske indvirkning på sårbare ikkeindustrielle fiskere. Vi konstaterede også, at der stort set ikke blev foretaget systematisk socioøkonomisk overvågning, efter at de beskyttede havområder var blevet udpeget, og at medlemsstaterne anførte, at der manglede standardiserede metoder til vurdering på lokalt plan. Myndighederne baserer sig derfor ofte på kvalitative vurderinger eller internationale casestudier snarere end på nationale økonomiske data for de enkelte lokaliteter for at foretage en prognose over eller begrunde de økonomiske resultater af bevarelsesforanstaltningerne.

Interessenterne inddrages i stigende grad, men de er ikke altid integreret i forvaltningsprocesserne

63 Effektiv inddragelse af interessenter er afgørende for de beskyttede havområders succes på lang sigt og for deres sociale bæredygtighed. Det er nødvendigt at inddrage interessenterne for at opbygge tillid og tiltro til bevaringsprocessen. I handlingsplanen for marine økosystemer understreges det, at en vellykket gennemførelse af forvaltningsforanstaltninger på miljø- og fiskeriområdet kræver støtte fra alle interessenter, og at gennemsigtighed, samarbejde, opsøgende aktiviteter, oplysning og inklusion er afgørende, når der udvikles og gennemføres foranstaltninger.

64 Førhen blev der i forbindelse med tidlige udpegninger, navnlig i Natura 2000-nettet, ofte anvendt top-down-tilgange, hvor videnskabelige miljøkriterier blev prioriteret over inddragelse af interessenter. De medlemsstater, vi besøgte, er nu ved at gå over til systematisk og institutionaliseret høring af interessenter. Frankrig modtager formelle input fra sit havkystråd (Conseil Maritime de Façade), som omfatter de vigtigste interessenter. Irland bevæger sig i retning af en mere aktiv deltagelse af interessenter (***tekstboks 5***), og Sverige inddrager i omfattende grad interessenter på lokalitetsniveau. Over halvdelen (56 %) af de adspurgte forvaltere mener, at der er åben kommunikation og tillid mellem lokalbefolkningen, interessenterne og forvalterne af de beskyttede områder.

Tekstboks 5

Offentlig høring om forbud mod trawling

Brislinger er små fisk hjemmehørende i Irland og en rig proteinkilde for hvaler og havfugle.

Politikdirektiv 1 af 2019 forbød i praksis fiskerfartøjer med en længde på over 18 meter at anvende trawl eller vod inden for en kystzone på seks sømil. Forbuddet blev kort tid efter ophævet ved en afgørelse fra højesteretten i Dublin på grund af en proceduremæssig mangel i høringsprocessen, der påvirkede interessenternes ret til at blive hørt.

I 2024 indledte den irske regering en offentlig høring om trawling inden for zonen på seks sømil, hvilket i sidste ende førte til et nyt forsøg på at indføre et forbud.

I juli 2025 meddelte den irske regering, at den havde til hensigt at indføre visse begrænsninger for store fartøjers trawling efter brisling. Politikdirektiv 1 af 2025 fastsatte, at trawling med fartøjer på over 18 meter, der fisker efter brisling inden for zonen på seks sømil, kræver tilladelse, er underlagt en kvotebegrænsning fra oktober 2025 og vil være helt forbudt fra oktober 2026.

65 Trods disse strukturelle forbedringer fastholdt de interessenter, vi interviewede, at "forhastede" tidsfrister ofte begrænsede deres evne til at foretage tekniske analyser eller på meningsfuld vis påvirke de endelige reguleringsmæssige grænser. Resultaterne af vores spørgeundersøgelse (punkt ***69***) viser, at 18 % af interessenterne bidrager til alle forvaltningsbeslutninger (f.eks. fælles forvaltning), mens 44 % bidrager med input til drøftelserne.

66 Korrekt forvaltede beskyttede havområder med deltagerorienteret forvaltning, hvor interessenter såsom lokalsamfund og fiskerirepræsentanter inddrages i udformningen og gennemførelsen af bevarelsesforanstaltninger, bidrager til at øge områdernes legitimitet og med succes kombinere bevaringsmål med økonomiske og sociale resultater (***tekstboks 6***).

Tekstboks 6

Et eksempel på deltagerorienteret forvaltning

Iroises marine naturpark kom i 2014 på IUCN's grønne liste. Under IUCN's standard for optagelse på den grønne liste vurderes fire komponenter: god styring, forsvarlig udformning og planlægning, effektiv forvaltning og vellykkede bevaringsresultater.

Parken blev oprettet i 2007 ud for Finistères kyst mellem øerne Sein og Ouessant og territorialfarvandets grænser og dækker et område på næsten 3 400 km^2. Den er kendt for sine rige naturressourcer, traditionelt fiskeri, fyrtårne beliggende i havet og mange forskellige vilde dyr og planter - fra snesevis af algearter til havpattedyr og fugle - og omfatter adskillige Natura 2000-lokaliteter.

Parken forvaltes af det franske kontor for biodiversitet, som er et statsligt organ. Det gennemfører de beslutninger, der træffes af parkens bestyrelse. Bestyrelsen samler alle dem, der er involveret i arbejdet med havmiljøet, og som har interesse i at beskytte området: ministerier, lokale myndigheder, repræsentanter for søfartserhverv, miljøbeskyttelsesorganisationer, brugere og videnskabelige eksperter. *Kilde:* IUCN's grønne liste.

67 Resultaterne af vores spørgeundersøgelse fremhæver, at de økonomiske aktører er blevet inddraget på en inkonsekvent måde. Hvad angår erhvervsbrugerne af havet er det kun 21 % af lokaliteterne, der har regelmæssig kontakt til dem og har et betydeligt samarbejde med dem, mens 44 % af lokaliteterne rapporterer om delvis inddragelse af dem og 18 % om lille eller ingen inddragelse af dem. Interaktioner med turismeoperatører varierer ligeledes, idet 31 % af forvalterne rapporterer om godt samarbejde, 31 % om begrænset kontakt og 17 % om praktisk talt ingen interaktion.

Forvaltningsmæssige mangler og svag gennemførelse resulterer i ringe bevaringsresultater

68 EU's biodiversitetsstrategi for 2030 fastsætter, at alle beskyttede områder bør være underlagt effektiv forvaltning, have klart fastlagte bevaringsmål og -foranstaltninger og være omfattet af passende overvågning. Effektiviteten af EU's havbeskyttelsespolitikker afhænger af en solid gennemførelse og håndhævelse i de 22 kystmedlemsstater, som deler ansvaret med Kommissionen for at gennemføre EU's miljølovgivning og dertil knyttede strategier vedrørende beskyttede havområder.

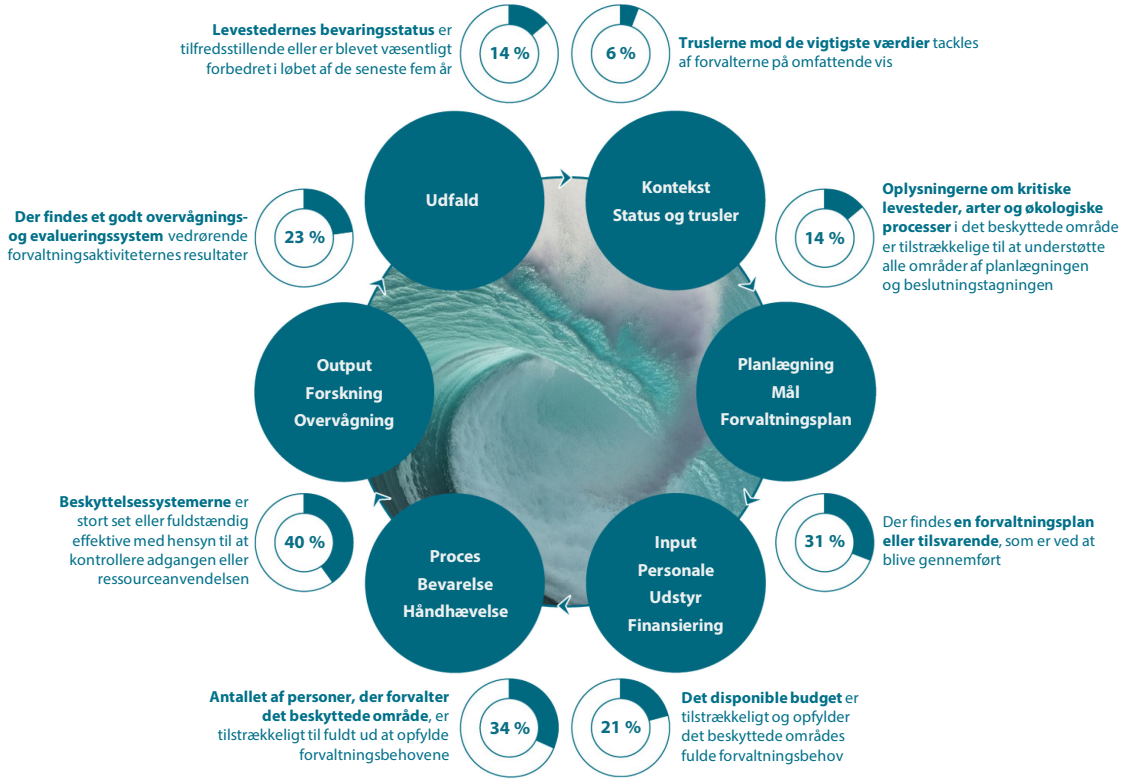
69 Vi undersøgte, om de udvalgte medlemsstater havde indført passende forvaltningspraksis, idet vi anvendte modellen med tilpasningsdygtig forvaltning som referenceramme. Vi anvendte METT-4 til at opnå kvantificerbare resultater. Metoden til beregning af procenter er beskrevet i ***bilag VI***. Vi supplerede den vurdering, vi opnåede ved hjælp af værktøjet, med revisionsbesøg og skrivebordsgennemgange af 15 beskyttede havområder i de reviderede medlemsstater. Desuden analyserede vi offentligt tilgængelige datasæt for at vurdere den geografiske og økologiske tilstand af EU's beskyttede havområder.

De fleste beskyttede områder anvender ikke praksis med tilpasningsdygtig forvaltning

70 Tilpasningsdygtig forvaltning er en cirkulær proces, hvor der prioriteres kontinuerlig læring, som består i at integrere feedback fra tidligere resultater i den fremtidige strategiske planlægning. Denne tilgang anvender systematisk evaluering til at afgøre, om specifikke interventioner har opnået de ønskede bevaringsresultater, hvilket giver mulighed for evidensbaserede justeringer.

71 ***Figur 7*** illustrerer begrebet tilpasningsdygtig forvaltning og viser de mest positive svar fra de adspurgte forvaltere.

Figur 7 | Kredsløbet for tilpasningsdygtig forvaltning og forvalterne af beskyttede havområders holdninger

Kilde: Revisionsretten, baseret på resultaterne fra METT-4-værktøjet.

Bevaringsmål og forvaltningsplaner

72 Fugledirektivet og habitatdirektivet kræver, at Natura 2000-lokaliteterne har lokalitetsspecifikke bevaringsmål. Biodiversitetsstrategien og Kommissionens kriterier og vejledning fra 2022 om udpegning af beskyttede områder understregede yderligere dette krav ved at anføre, at alle beskyttede områder bør have klart fastlagte bevaringsmål og -foranstaltninger.

73 Ifølge den vurdering, som vi modtog fra de forvaltere af beskyttede havområder, som vi underkastede en spørgeundersøgelse ved hjælp af METT-4-værktøjet, var der fastsat aftalte mål for 86 % af de beskyttede områder i vores revisionsstikprøve. Imidlertid blev kun 23 % forvaltet med henblik på at opfylde deres bevaringsmål. Rapporteringen vedrørende 63 % af de beskyttede havområder viste, at selv om der fandtes mål, blev lokaliteterne kun delvist forvaltet med henblik på at opfylde dem. Vi supplerede denne vurdering med data fra de 3 648 Natura 2000-havområder, der var indberettet til Det Europæiske Miljøagentur (EEA), og konstaterede, at der for 59 % af dem enten var eller var ved at blive udarbejdet lokalitetsspecifikke forvaltningsplaner.

74 Fugledirektivet og habitatdirektivet kræver ikke udtrykkeligt, at der udarbejdes en forvaltningsplan for hver lokalitet, men Kommissionen anbefaler det ikke desto mindre, da det letter bevaringsplanlægningen og inddragelsen af interessenter. Ifølge Kommissionens vejledning fra 2022 skal en effektiv forvaltning understøttes af forvaltningsplaner, der omfatter solide overvågnings- og revisionsmekanismer.

75 I alt 80 % af forvalterne i vores spørgeundersøgelse sagde, at de havde en forvaltningsplan - 31 % af disse sagde, at den var korrekt gennemført, 40 %, at den var delvist gennemført, og 9 %, at den ikke var gennemført. 20 % af forvalterne anførte imidlertid, at der ikke var nogen forvaltningsplan. Forvaltningsplaner er ikke obligatoriske i henhold til lovgivningen, men hvis de ikke foreligger, kan det tyde på, at forvaltningsaktiviteten er svag eller ikkeeksisterende.

Finansiering og personale

76 En effektiv forvaltning kræver klare mål såsom bevarelse af biodiversiteten og forbedring af fiskebestandene - men gennemførelsen heraf kræver, at der ydes en løbende, tilstrækkeligt finansieret, samarbejdsbaseret og langsigtet indsats af kvalificeret personale. Over 63 % af de adspurgte forvaltere fandt, at der enten ikke var personale til rådighed (9 %), eller at der var for lidt personale til at opfylde forvaltningsbehovene (55 %). Ikke desto mindre mente 51 % af respondenterne, at deres personales viden og færdigheder var i god overensstemmelse med de specifikke forvaltningsbehov i deres beskyttede områder.

77 Driften af beskyttede havområder finansieres over de nationale budgetter. I vores spørgeundersøgelse udtrykte 62 % af respondenterne, at deres budget i det mindste var acceptabelt med hensyn til grundlæggende forvaltning. Finansieringen er imidlertid meget ustabil, idet 40 % af lokaliteterne har ringe eller ingen sikkerhed for finansiering og er fuldstændig afhængige af varierende eksterne kilder. Kun 14 % havde et sikkert budget, og 49 % af forvalterne tilkendegav, at de havde utilstrækkelige faciliteter og udstyr til at kunne udføre deres opgaver.

Håndhævelse

78 Der anvendes hyppigt digitale overvågnings- og fartøjssporingssystemer, men der mangler ofte tilstrækkelige menneskelige og logistiske ressourcer til at reagere på disse data. I alt 37 % af de lokaliteter, der deltog i vores spørgeundersøgelse, rapporterede enten ingen eller utilstrækkelig beskyttelse, selv om 48 % af personalet som minimum havde acceptabel kapacitet til at håndhæve lovgivningen og bestemmelserne om beskyttede områder. Det betyder, at konstaterede overtrædelser ikke kunne omsættes til effektiv afskrækkelse. Mange beskyttede områder har altså kapacitet til at føre tilsyn, men de mangler ofte de retlige instrumenter eller den logistiske støtte, der er nødvendig for at foretage solid håndhævelse.

Forskning og overvågning

79 Beskyttede havområder er værdifulde steder, når det gælder videnskabelig forskning og læring om marine økosystemer. Den viden, der opnås herfra, bør deles med forvalterne for at forbedre deres beslutninger. I alt 62 % af de lokaliteter, der deltog i spørgeundersøgelsen, rapporterede om betydeligt forskningsarbejde, men kun 11 % mente, at det integrerede undersøgelses- og forskningsprogram var fuldt ud relevant for forvaltningsbehovene.

80 Ud over videnskabelig forskning bør gennemførelsen af forvaltningsplaner eller tilsvarende instrumenter omfatte formelle overvågnings- og gennemgangsmekanismer med henblik på at lette de nødvendige resultatbaserede tilpasninger. Det var imidlertid kun 23 % af de adspurgte lokalitetsforvaltere, som havde afsluttet forvaltningskredsløbet, hvilket de havde gjort ved hjælp af robuste overvågningssystemer til aktivt at finjustere og forbedre deres bevaringsaktiviteter. For de resterende gyldige svar (63 % af de forvaltere, som deltog i vores spørgeundersøgelse) var der slet ikke foretaget overvågning (9 %), eller der var blevet indsamlet overvågningsdata på *ad hoc*-basis, som ikke gav strukturerede resultater til forvaltningssystemet (54 %). I de fleste tilfælde var overvågningen derfor en passiv øvelse snarere end et aktivt redskab til brug for tilpasningsdygtig forvaltning.

81 De forvaltere, der blev interviewet under revisionsbesøgene, tilkendegav, at systematisk overvågning i havmiljøet er dyrt og ofte økonomisk uoverkommeligt. De data, der anvendes til overvågning, kommer derfor ofte fra *ad hoc*-forskningsprojekter, der gennemføres af universiteter eller andre forskningsinstitutioner. Disse datakilder er imidlertid uegnede, da omfanget og typen af de indsamlede data ikke altid svarer til de specifikke forvaltningsbehov. For at løse dette problem forsøger man i nogle beskyttede havområder at anvende innovative og omkostningseffektive løsninger i form af forskningsdroner (***tekstboks 7***).

Tekstboks 7

Anvendelse af sødrone til omkostningseffektiv overvågning af fiskebestandene i Østersøen

Foto © Aron Hejdström, Gotlands regionsråd.

I forbindelse med den marine Natura 2000-lokalitet Hoburgs Bank og Midsjöbankarna (SE0330308) anvendes der en autonom vind- og solenergidrevet drone til at overvåge fiskebiomasse og miljøforhold, der er relevante for bevarelsen af marsvin.

Sammenlignet med konventionelle skibsbaserede undersøgelser reducerer sødroner overvågningsomkostningerne. Selv om de ikke kan erstatte forskningsfartøjer (f.eks. med hensyn til fysisk prøveudtagning), kan de supplere traditionelle metoder til indsamling af data om fisks udbredelse, plankton og miljøforhold.

82 Kommissionen har ikke udviklet en fælles forvaltningsstandard eller en specifik metode til vurdering af forvaltningseffektivitet. Først i september 2024 afsatte den 1,6 millioner euro til LIFE-PAME-projektet[3] om en europæisk metode med henblik på at udvikle en fleksibel ramme, der er skræddersyet til de forskellige behov i EU's medlemsstater inden udgangen af 2028. Projektet bygger på internationalt etablerede værktøjer og metoder til måling af forvaltningseffektivitet - bl.a. IUCN's METT-4-værktøj og Verdensnaturfondens metode til hurtig vurdering og prioritering af forvaltningen af beskyttede områder.

83 I betragtning af projektets varighed, og fordi der mangler en gennemførelsesplan, er det usandsynligt, at der vil foreligge en operationel standardiseret ramme for forvaltningsvurdering på tværs af EU inden 2030. Dette gør det vanskeligt konsekvent at spore, om man ved forvaltningen af de beskyttede havområder opnår de tilsigtede økologiske og sociale resultater på effektiv vis.

Blandede bevaringsresultater

84 Kommissionen foretager hvert sjette år et "sundhedstjek" af Natura 2000-nettet på grundlag af habitatdirektivets artikel 17 og fugledirektivets artikel 12. EEA anvender nationale rapporter til at udarbejde en samlet EU-dækkende vurdering, hvor det kortlægges, hvilke arter der er ved at komme sig, og hvilke der er i tilbagegang. Resultaterne præsenteres i rapporten om naturens tilstand i EU og i datadashboardet, som viser, at kun 19 % af levestederne ved kysten og 24 % af fiskene har en gunstig bevaringsstatus. Den seneste rapport blev offentliggjort i 2020 og præsenterer resultaterne fra rapporteringscyklussen 2013-2018 (for mere end otte år siden). En ny rapport om naturens tilstand baseret på data for 2019-2024 forventes offentliggjort i slutningen af 2026.

85 Der er fortsat en betydelig afvigelse mellem den ambitiøse lovgivning på højt niveau og den faktiske opfyldelse af bevaringsmålene. Fugledirektivet og habitatdirektivet, som trådte i kraft for mere end 30 år siden, er stadig langt fra at nå målet om at opnå en gunstig bevaringsstatus for alle typer beskyttede marine levesteder og alle arter. Tilsvarende er der et tilbagevendende gennemførelseshul i de tilfælde, hvor de eksisterende mekanismer i havstrategirammedirektivet ikke resulterer i en god miljøtilstand for så vidt angår havets biodiversitet eller havbundens integritet.

[3] "Management Effectiveness for Protected Areas in Europe", LIFE23-PRE-DE-PAME-Europe/101148110.

86 På niveauet for de beskyttede områder gav de fleste af de forvaltere, vi spurgte, ikke oplysninger om bevaringsresultaterne. De, der gav sådanne oplysninger, befandt sig i en blandet situation: 17 % rapporterede, at vigtige arter havde en utilfredsstillende status, mens 31 % svarede, at deres bevaringsstatus var tilfredsstillende eller havde forbedret sig i løbet af de seneste fem år. Situationen var mere akut for levestederne, hvor 25 % af lokaliteterne blev anset for at have en utilfredsstillende status, mens 14 % havde en tilfredsstillende status eller havde fået forbedret deres status i løbet af de seneste fem år.

87 Marine levesteder spiller en afgørende rolle som kulstofdræn. I forbindelse med 66 % af de områder, vi vurderede, blev der imidlertid ikke taget hånd om kulstoflagring og -binding, og i forbindelse med 26 % af disse områder blev kulstoflagring og -binding kun taget i betragtning på et generelt plan, uden at der blev truffet foranstaltninger i praksis. For kun 9 % af lokaliteterne var der blevet truffet aktive foranstaltninger for at reducere tab af kulstof ophobet i sedimenter eller for at styrke kulstofbindingen. Dette er en forspildt mulighed for at modvirke klimaændringer via kulstofforvaltning.

88 Vi konstaterede også, at de områder, der deltog i vores spørgeundersøgelse, stort set ikke var forberedt på klimaændringernes indvirkning (punkt ***05***). Områderne havde navnlig ikke gennemført detaljerede, gennemførlige klimatilpasningsplaner. Desuden rapporterede 60 % af forvalterne, at der kun var gjort en forsvindende lille indsats for at integrere klimatilpasning i deres forvaltningsstrategier. 17 % er begyndt at udarbejde planer, men disse er endnu ikke blevet anvendt konsekvent. Denne mangel på strategisk planlægning gør de fleste af disse marine økosystemer sårbare over for virkningerne af et klima i hastig forandring (Revisionsrettens særberetning 15/2024 om klimatilpasning).

Høje forventninger til ny lovgivning, der pålægger aktiv genopretning

89 I erkendelse af biodiversitetens fortsat utilfredsstillende tilstand vedtog EU forordning (EU) 2024/1991 om naturgenopretning. Forordningen udgør et skift i naturbevaringstilgangen fra passiv beskyttelse til aktiv genopretning af forringede økosystemer. Da forordningen finder direkte anvendelse i alle medlemsstater, bør den, hvis den gennemføres korrekt, lette og fremskynde opfyldelsen af dens mål.

90 Som en central søjle i EU's biodiversitetsstrategi for 2030 fastsætter forordningen om naturgenopretning retligt bindende mål om at genoprette 20 % af havområderne senest i 2030 og alle økosystemer, som har behov for genopretning, senest i 2050 (artikel 1). I henhold til artikel 5 skal medlemsstaterne træffe de genopretningsforanstaltninger, der er nødvendige for at forbedre status for mindst 30 % af de følsomme levesteder, som ikke er i en god tilstand (bilag II), til en "god tilstand". Den liste over levesteder, der findes i dette bilag, er også en forbedring i forhold til de ni marine levesteder, der er medtaget i habitatdirektivet. ***Tabel 2*** indeholder en sammenfattende sammenligning af den oprindelige lovgivning og den nye tilgang.

Tabel 2 | Sammenligning af oprindelig beskyttelse og aktiv genopretning

Karakteristikum	Oprindelig beskyttelse	Aktiv genopretning
Hovedmål	Beskyttelse af de resterende ressourcer og forebyggelse af forringelse	Initiativer til aktiv forbedring, genopretning af tabte levesteder
Strategi	Etablering af grænser, udpegning af områder, mulighed for genopretning af naturen	Genplantning af havgræs, genopbygning af rev, genopretning af udtømte økosystemer
Juridisk vægt	Direktiver: ofte kvalitative mål, vage frister	Forordninger: retligt bindende mål og frister, etableret overvågning
Territorialt anvendelsesområde	Hovedsageligt inden for Natura 2000-lokaliteterne	Alle områder med behov for genopretning

Kilde: Revisionsrettens analyse.

91 En anden vigtig ændring vedrører opbygningen af en videnbase. For at sikre, at genopretningen er videnskabeligt baseret, skal medlemsstaterne kortlægge og fastlægge havområdernes tilstand. Senest i 2030 skal tilstanden være kendt for mindst 50 % af det område, der dækker de levesteder (gruppe 1-6), der er opført i bilag II til forordningen om naturgenopretning.

92 Forordningen om naturgenopretning har desuden til formål at sikre den blå økonomis levedygtighed på lang sigt. Konsekvensanalysen viser, at hver euro, der bruges på genopretning, giver et investeringsafkast på mellem 8 euro og 38 euro i fordele fra økosystemtjenester (f.eks. forsyning af fisk og skaldyr, klimaregulering og turisme). Genopretning af kritiske ynglepladser og havbundsøkosystemer anses for at være afgørende ikke kun for at genoprette biodiversiteten, men også for at sikre fødevaresikkerheden og genoprette kommercielle fiskebestande og dermed forhindre fiskeindustrien i yderligere at undergrave sit eget biologiske grundlag.

93 Forordningen om naturgenopretning er en juridisk bindende retsakt, som fastsætter specifikke, tidsbestemte mål. Det er imidlertid mere komplekst, dyrere og mere politisk følsomt at genoprette havet end at genoprette landjorden. Der er en række hindringer for i praksis at kunne genoprette havet:

- Manglen på nøjagtig kortlægning af mange dybhavslevesteder er en væsentlig hindring, da genopretning ikke er mulig uden omfattende referencedata. Der er også fortsat videnskabelige udfordringer med hensyn til at definere "god miljøtilstand" for havbundsområder, der har været udsat for langvarig opmudring eller trawling.

- Effektiv genopretning kræver restriktioner for fiskeriet. Sådanne foranstaltninger er imidlertid betinget af den fælles fiskeripolitik, idet de kræver en lang og tung administrativ proces (punkt ***52***).

- I betragtning af de betydelige omkostninger, der er forbundet med specialiserede maritime operationer, er der risiko for, at den nuværende finansiering vil være utilstrækkelig til at opskalere projekter iværksat i små pilotlokaliteter til de 20 % af havområderne, der kræves senest i 2030 (punkt ***29***).

Vedtaget af Afdeling I, der ledes af Joëlle Elvinger, medlem af Revisionsretten,
i Luxembourg på mødet den 22. september 2026.

På Revisionsrettens vegne

Tony Murphy
Formand

Bilag

Bilag I - Om revisionen

Baggrundsoplysninger

01 Verdens oceaner og have spiller en central rolle med hensyn til at opretholde livet på jorden, idet de regulerer vigtige planetariske systemer. De er afgørende for vores eksistens, da de producerer 50 % af planetens ilt og indeholder 80 % af dens biodiversitet. Havene er afgørende for modvirkning af klimaændringer, da de absorberer ca. 90 % af den overskudsvarme, der fanges af drivhusgasser i atmosfæren, og ca. 25 % af alle kulstofemissioner.

02 De understøtter den globale fødevaresikkerhed og det økonomiske livsgrundlag, idet de indeholder den primære proteinkilde for milliarder af mennesker og giver mulighed for millioner af arbejdspladser via fiskeri, turisme og handel. Ifølge EU's rapport om den blå økonomi fra 2025 genererede sektoren ca. 263 milliarder euro i bruttoværditilvækst, hvilket svarer til 1,7 % af EU's samlede bruttoværditilvækst, og omfattede 4,9 millioner job, hvilket svarer til 2,4 % af beskæftigelsen i EU (i 2022).

03 Havenes tilstand forværres på grund af klimaændringer, forurening, udnyttelse af havets biologiske ressourcer og tab af levesteder. På verdensplan er ca. 60 % af de marine økosystemer forringede eller anvendes ubæredygtigt, og over 50 % af de marine arter er truet af udryddelse inden år 2100. EU's have befinder sig i en lignende situation.

04 Overudnyttelse og destruktive fangstmetoder udgør de største trusler mod de marine økosystemer og biodiversiteten, idet over 35 % af de globale fiskebestande i øjeblikket høstes på biologisk ubæredygtige niveauer. Destruktive teknikker såsom fiskeri med bundtrawl forårsager fysisk skade på havbunden, destabiliserer havets fødenet og resulterer i bifangst, herunder af beskyttede arter såsom skildpadder, hajer og delfiner. Disse teknikker er forbundet med høje udsmidsrater, der i gennemsnit ligger på mellem 30 % og 55 % af den samlede udvundne biomasse. Den økologiske indvirkning forstærkes yderligere af ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri, der anslås at tegne sig for ca. 11-19 % af de rapporterede globale fangster.

05 Overfiskning er den mest umiddelbare trussel, men klimaændringerne lægger det hurtigst voksende pres på havene og øger antallet af trusler. Opvarmning af havene fører til koralblegning og artsvandring til koldere havområder, mens forsuring forringer skaldannelsen hos kalcificerende organismer. Stigende temperaturer udløser afiltning og døde zoner, hvilket i stigende grad gør livet i havet sårbart over for alle andre former for miljøbelastning.

Beskyttede havområder

06 Beskyttede havområder er geografisk definerede havområder, der er retligt udpeget, reguleret og forvaltet med henblik på at opnå langsigtet naturbevaring. Det primære mål med dem er at beskytte og genoprette biodiversiteten i havet, marine levesteder og marine økosystemfunktioner ved at afbøde de menneskelige belastninger og kontrollere ressourceudvindingen inden for deres grænser.

07 Der findes en bred vifte af udpegninger og beskyttelsesniveauer for beskyttede havområder, lige fra strengt beskyttede og stærkt regulerede zoner med strenge fiskeriforbud til minimalt beskyttede områder, hvor menneskelige aktiviteter, forstyrrelse af havbunden og ubegrænset udvinding af havets biologiske ressourcer er tilladt.

08 Bevaringsresultaterne for et beskyttet havområde er betydeligt højere i velforvaltede, strengt beskyttede miljøer end i let beskyttede områder med svag eller ingen forvaltning, hvor resultaterne generelt anses for at være ubetydelige. Bevaringsresultaterne omfatter bevarelse af biodiversitet, beskyttelse af sårbare levesteder, opretholdelse af økosystemfunktioner og støtte til tilknyttede økosystemtjenester (f.eks. beskyttelse af gyde- og yngleområder). Beskyttede havområder kan også understøtte turisme og rekreation, opretholde kulturelle og lokalsamfundsmæssige værdier, bidrage til at beskytte eksistensgrundlag knyttet til sunde marine økosystemer og skabe muligheder for uddannelse, forskning og langsigtet forvaltning.

09 Øgede bestande i beskyttede områder kan forbedre det omgivende fiskeri og biodiversiteten gennem to centrale mekanismer: ungfisks og voksne fisks vandring til tilstødende ikkebeskyttede havområder og udførslen af æg og larver, som bidrager til tilgang uden for de beskyttede områders grænser. For at have en effekt på havområdeniveau skal beskyttede havområder udgøre et net, som opfylder specifikke økologiske kriterier, hvilket har til formål at maksimere de biologiske resultater.

Retlig ramme

10 EU har altid betragtet miljøbeskyttelse som en grundlæggende søjle i sin institutionelle ramme og operationelle identitet. Både EU og dets medlemsstater er aktive parter i en række vigtige internationale aftaler om bæredygtig udnyttelse og beskyttelse af havene. Dette omfatter grundlæggende retlige rammer såsom De Forenede Nationers havretskonvention samt mandater med fokus på biodiversitet såsom Bonn- og Bernkonventionerne og forskellige regionale havkonventioner (f.eks. OSPAR og Kommissionen til Beskyttelse af Havmiljøet i Østersøområdet (HELCOM)).

11 I 2022 vedtog parterne i konventionen om den biologiske mangfoldighed den globale Kunming-Montreal-ramme for biodiversitet, der omfatter et mål om effektivt at bevare og forvalte mindst 30 % af verdens landområder, indre farvande, kystområder og have senest i 2030 ved hjælp af beskyttede områder og andre effektive områdebaserede bevarelsesforanstaltninger. Dette kaldes "30x30"-målet. Næsten alle verdens lande, herunder alle EU-medlemsstaterne, tilsluttede sig målet. De Forenede Nationers traktat om det åbne hav trådte i kraft den 17. januar 2026.

12 EU's miljøambitioner har ofte oversteget de globale forpligtelser. Ved fugledirektivet fra 1979 og habitatdirektivet fra 1992 blev Natura 2000-nettet af beskyttede land- og havområder oprettet, og det er fortsat en hjørnesten i EU's naturbeskyttelsesmekanisme. Disse direktiver blev styrket af havstrategirammedirektivet fra 2008 og direktivet om maritim fysisk planlægning fra 2014, som er udformet med henblik på bæredygtig forvaltning af menneskelige aktiviteter i havområder.

13 Kommissionen demonstrerede sine ambitioner gennem flere på hinanden følgende biodiversitetsstrategier i 1998, 2011 og 2020. Den seneste, EU's biodiversitetsstrategi for 2030, der blev vedtaget af Kommissionen og godkendt af Rådet i 2020, fastsætter EU's forpligtelser vedrørende beskyttede havområder med henblik på opfyldelse senest i 2030, navnlig:

- beskyttelse af mindst 30 % af EU's havområde ved lov
- streng beskyttelse af mindst en tredjedel af det beskyttede område (dvs. 10 % af EU's samlede havområde).

I strategien gives der også tilsagn om at foretage effektiv forvaltning af alle beskyttede områder. Det betyder, at disse områder skal have klare bevaringsmål og -foranstaltninger samt være underlagt passende overvågning. Strategien understreger betydningen af at etablere økologiske korridorer som en del af et ægte transeuropæisk naturnet.

14 I 2023 offentliggjorde Kommissionen som led i gennemførelsen af EU's biodiversitetsstrategi for 2030 handlingsplanen "Beskyttelse og genopretning af marine økosystemer med henblik på et bæredygtigt og modstandsdygtigt fiskeri". Denne plan havde til formål at støtte biodiversiteten ved at opretholde fiskebestande på bæredygtige niveauer og mindske fiskeriets miljømæssige indvirkning på følsomme arter og på havbunden. Som det er tilfældet med EU's biodiversitetsstrategi for 2030, er der ikke et retligt krav om at gennemføre og opfylde disse mål; der er derimod tale om politiske ambitioner fra EU's side.

15 Den fælles fiskeripolitik (forordning (EU) nr. 1380/2013), der har sin oprindelse i Romtraktaten og oprindeligt blev udviklet inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik, opstod som en særskilt EU-politik, der fulgte efter de første fiskeriregler, der blev vedtaget i 1970. Politikken blev formelt indført i 1983 og er siden blevet ændret væsentligt i 1992, 2002 og 2013. Den fælles fiskeripolitik regulerer fiskeri- og akvakulturaktiviteter for at sikre en bæredygtig udnyttelse af dem og minimere deres skadelige indvirkning på det marine økosystem, bl.a. gennem foranstaltninger vedrørende beskyttede havområder. Rammen omfatter instrumenter såsom forordning (EU) 2019/1241 om tekniske foranstaltninger, som regulerer fiskeredskaber og fiskeriaktiviteter, og kontrolforordning (EF) nr. 1224/2009 (som revideret ved forordning (EU) 2023/2842), som definerer områder med fiskeribegrænsninger og kræver, at utilsigtede fangster af følsomme arter registreres.

Roller og ansvarsområder

16 I overensstemmelse med artikel 4 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) deler EU og medlemsstaterne kompetencen vedrørende miljøbeskyttelse. Dette kræver en samarbejdsbaseret tilgang til udvikling og gennemførelse af miljøpolitikker.

17 De overordnede miljømål fastsættes på EU-plan, men den praktiske gennemførelse og forvaltning af bevaringsindsatsen varetages af de nationale regeringer. Medlemsstaterne er ansvarlige for at etablere nationale miljørammer i overensstemmelse med EU-lovgivningen. Medlemsstaterne foretager navnlig miljøvurderinger med henblik på at identificere områder af biodiversitetsmæssig interesse og udpege beskyttede områder under hensyntagen til interessenternes interesser. De er også ansvarlige for at tilrettelægge forvaltningen af de beskyttede områder, fastlægge bevaringsmål og gennemføre passende foranstaltninger for at opnå tilfredsstillende bevaringsresultater.

18 I modsætning til miljøpolitikkerne har EU enekompetence, når det gælder bevarelsen af havets biologiske ressourcer inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik. Det betyder, at medlemsstaterne ikke ensidigt kan indføre fiskeriforanstaltninger, der påvirker andre medlemsstaters fiskerflåder. Revisionsretten undersøgte de praktiske konsekvenser af denne politikudformning i detaljer i særberetning 26/2020 om havmiljøet.

Omfang og metode

19 Formålet med vores revision var at vurdere, om Kommissionen og medlemsstaterne havde etableret et net af beskyttede havområder, der gjorde det muligt for EU's havmiljø at opfylde målene i EU's biodiversitetsstrategi for 2030. Vi undersøgte nærmere bestemt, om:

- EU er godt på vej til at opfylde strategiens mål for dækning af beskyttede havområder, økologisk konnektivitet og finansiering af biodiversitet
- EU's lovgivningsmæssige rammer indeholder de nødvendige mekanismer til, at udpegning i praksis omsættes til beskyttelse
- miljøbeskyttelsesmålene var afbalancerede i forhold til de socioøkonomiske hensyn og inddragelsen af interessenter
- de udvalgte medlemsstater havde indført passende forvaltningspraksis.

Desuden analyserede vi offentligt tilgængelige datasæt for at vurdere den geografiske og økologiske tilstand af EU's beskyttede havområder.

20 For at vurdere fremskridtene med gennemførelsen af strategien og forstå de relevante EU-organers rolle og funktion gennemførte vi interview med Generaldirektoratet for Miljø og Generaldirektoratet for Maritime Anliggender og Fiskeri. Disse interview blev suppleret med møder med Det Europæiske Miljøagentur (EEA), Det Europæiske Fiskerikontrolagentur (EFCA), Det Europæiske Forvaltningsorgan for Klima, Infrastruktur og Miljø og Det Internationale Havundersøgelsesråd. Vi indhentede yderligere oplysninger om systemiske risici i specifikke medlemsstater under interview med repræsentanter for ikkestatslige organisationer. To eksterne eksperter inden for havbevarelsesbiologi støttede os i vores revision.

21 Med henblik på at vurdere gennemførelsen af EU-lovgivningen og effektiviteten af de beskyttede havområders forvaltning udvalgte vi tre medlemsstater til nøje undersøgelse: Irland, Frankrig og Sverige. Ifølge data fra EEA havde disse tre lande udpeget henholdsvis ca. 45 % (Frankrig), 15 % og 2 % af deres havområder til havbeskyttelse. For at vurdere forvaltningskvaliteten besøgte eller interviewede vi forvalterne af 15 beskyttede havområder i de reviderede medlemsstater mellem september og november 2025. Udvælgelsen af disse havområder var baseret på en analyse af deres geografiske beliggenhed, deres størrelse og forskellige typer udpegning.

22 Vi anvendte også en tilpasset udgave af Den Internationale Union for Natur- og Ressourcebevarelses værktøj til sporing af forvaltningseffektivitet (METT-4) til at indsamle struktureret dokumentation. Yderligere oplysninger om omfanget af denne vurdering findes i ***bilag VI***.

23 For at analysere den geografiske fordeling og forvaltningen af de beskyttede havområder i hele EU kortlagde vi det geospatiale net ved at kombinere Natura 2000-databasen med de nationalt udpegede beskyttede områder. I forbindelse med kortlægningen tilføjede vi desuden data om tilsyneladende fiskeri fra Global Fishing Watch for at vurdere det kommercielle fiskeritryk. For at sikre et samlet overblik over de menneskelige påvirkninger blev denne geospatiale matrix sammenholdt med yderligere data om menneskeskabte virkninger og økologiske konsekvenser fra Natura 2000-fremviseren og Det Europæiske Havobservations- og Datanetværk (EMODnet).

24 Vores revisionsmetode er i overensstemmelse med de internationale revisionsstandarder, som er vedtaget af International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI).

Bilag II - Stikprøve af beskyttede havområder udvalgt til revision

Nr.	Medlemsstat	Natura 2000-kode/ national lokalitetskode	Det beskyttede havområdes navn	Areal (km²)	Forvaltningsplan	Afsaltningsudløb	Dumpning af klapmaterialer (punkter)	Opmudringsanlæg	Spildevandsanlæg	Vigtigste havne	Vindmølleparker	Samlet årlig tilstedeværelse af fartøjer (timer)	Samlet tilsyneladende årlig fiskeriindsats (timer)	Samlet tilsyneladende årlig fiskeriindsats (timer/km²)
1	Irland	IE0000210	South Dublin Bay SAC	7,26	Nej	-	-	-	-	-	-	0,06	0,00	0,00
2	Irland	IE0002328	Hovland Mound Province SAC	1 086,55	Nej	-	-	-	-	-	-	660,50	124,20	0,11
3	Irland	IE0000268	Galway Bay Complex SAC	129,49	Nej	-	1	1	1	1	-	24,56	0,83	0,01
4	Irland	IE0000707	Saltee Islands SAC	156,64	Nej	-	1	1	1	-	-	35 240,64	1 986,40	12,68
5	Irland	IE0004078	Carlingford Lough SPA	5,83	Nej	-	-	-	-	-	-	187,71	0,00	0,00
6	Irland	IE0000197	West of Ardara/Maas Road SAC	22,22	Nej	-	-	-	-	-	-	0,00	0,00	0,00
7	Irland	IE0000764	Hook Head SAC	170,06	Nej	-	1	-	-	-	-	1 266,18	503,33	2,96
8	Irland	IE0002158	Kenmare River SAC	408,89	Nej	-	-	-	3	-	-	4 363,24	1 051,04	2,57

Nr.	Med-lems-stat	Natura 2000-kode/ national lokalitets-kode	Det beskyttede havområdes navn	Areal (km²)	Forvaltnings-plan	Afsalt-nings-udløb	Dumpning af klap-materialer (punkter)	Opmudrings-anlæg	Spildevands-anlæg	Vigtigs-te havne	Vindmølle-parker	Samlet årlig tilstede-værelse af fartøjer (timer)	Samlet tilsyne-ladende årlig fiskeri-indsats (timer)	Samlet tilsyne-ladende årlig fiskeri-indsats (timer/km²)
9	Irland	IE0002165	Lower River Shannon SAC	597,16	Nej	3	17	11	-	1	-	599,89	420,75	0,70
10	Irland	IE0002269	Carnsore Point SAC	87,36	Nej	-	-	-	-	-	-	60,92	0,67	0,01
11	Irland	IE0002329	South-west Porcupine Bank SAC	329,30	Nej	-	-	-	-	-	-	17,91	0,70	0,00
12	Irland	IE0002330	North-west Porcupine Bank SAC	716,30	Nej	-	-	-	-	-	-	95,73	34,50	0,05
13	Irland	IE0002998	West Connacht Coast SAC	659,46	Nej	-	-	-	-	-	-	239,98	5,47	0,01
14	Irland	IE0003001	Porcupine Bank Canyon SAC	781,10	Nej	-	-	-	-	-	-	138,35	89,93	0,12
15	Irland	IE0003002	South-east Rockall Bank SAC	1 487,90	Nej	-	-	-	-	-	-	265,06	210,76	0,14

Nr.	Med-lems-stat	Natura 2000-kode/ national lokalitets-kode	Det beskyttede havområdes navn	Areal (km²)	Forvaltnings-plan	Afsalt-nings-udløb	Dumpning af klap-materialer (punkter)	Opmudrings-anlæg	Spildevands-anlæg	Vigtigs-te havne	Vindmølle-parker	Samlet årlig tilstede-værelse af fartøjer (timer)	Samlet tilsyne-ladende årlig fiskeri-indsats (timer)	Samlet tilsyne-ladende årlig fiskeri-indsats (timer/km²)
16	Frankrig	FR9300135	Réserve naturelle régionale des sites d'intérêt géologique de la presqu'île de Crozon	120,12	Ja	-	-	-	-	-	-	0,00	0,00	0,00
17	Frankrig	FR5302015	Mers Celtiques Talus du Golfe de Gascogne	58 995,52	Under udarbejdelse	-	-	-	-	-	-	322 563,92	245 574,75	4,16
18	Frankrig	FR5212016	Mers Celtiques Talus du Golfe de Gascogne	71 860,94	Nej	-	-	-	-	-	-	371 315,83	279 639,89	3,89
19	Frankrig	FR9100001	Parc Natural Marin Iroise	3 361,10	Ja	-	5	-	-	-	-	60 410,25	11 949,10	3,56
20	Frankrig	FR9402017	Golfe d'Ajaccio	473,74	Under udarbejdelse	-	2	-	1	1	-	14,02	1,20	0,00

Nr.	Med-lems-stat	Natura 2000-kode/ national lokalitets-kode	Det beskyttede havområdes navn	Areal (km²)	Forvaltnings-plan	Afsalt-nings-udløb	Dumpning af klap-materialer (punkter)	Opmudrings-anlæg	Spildevands-anlæg	Vigtigs-te havne	Vindmølle-parker	Samlet årlig tilstede-værelse af fartøjer (timer)	Samlet tilsyne-ladende årlig fiskeri-indsats (timer)	Samlet tilsyne-ladende årlig fiskeri-indsats (timer/km²)
21	Frankrig	FR52000653	Marais breton, baie de Bourgneuf, île de Noirmoutier et forêt de Monts	157,01	Ja	-	4	6	7	-	-	1 235,94	114,93	0,73
22	Frankrig	FR2502022	Nord Bretagne DH	2 832,00	Nej	-	-	-	-	-	-	34 682,24	29 652,68	10,47
23	Frankrig	FR9301592	ZCS Camargue	385,73	Ja	-	-	-	1	-	1	2 535,93	1 032,02	2,68
24	Frankrig	FR2500079	Chausey	820,08	Nej	-	2	-	-	-	-	24 105,38	12 824,64	15,64
25	Frankrig	FR5300015	Baie de Morlaix	258,18	Ja	-	-	-	1	-	-	17 032,11	385,46	1,49
26	Frankrig	FR302008	Roches de Penmarc'h	457,28	Ja	-	1	-	-	-	-	31 808,88	3 430,79	7,50
27	Frankrig	FR9102018	Grand Dauphins du golfe de Lion	4 917,51	Nej	-	-	-	-	-	1	21 435,66	15 270,82	3,11
28	Frankrig	FR9402019	Grands dauphins de l'Agriate	5 943,14	Nej	-	-	-	-	-	-	293,42	204,56	0,03

Nr.	Med-lems-stat	Natura 2000-kode/ national lokalitets-kode	Det beskyttede havområdes navn	Areal (km²)	Forvaltnings-plan	Afsalt-nings-udløb	Dumpning af klap-materialer (punkter)	Opmudrings-anlæg	Spildevands-anlæg	Vigtigs-te havne	Vindmølle-parker	Samlet årlig tilstede-værelse af fartøjer (timer)	Samlet tilsyne-ladende årlig fiskeri-indsats (timer)	Samlet tilsyne-ladende årlig fiskeri-indsats (timer/km²)
29	Frankrig	FR530216	Récifs du Golfe de Gascogne	3 339,52	Nej	-	-	-	-	-	-	33 756,15	26 242,39	7,86
30	Frankrig	FR5312011	Iles Houat-Hoedic	173,22	Nej	-	-	-	-	-	-	455,26	69,24	0,40
31	Sverige	SE0520189	Bratten	1 205,53	Ja	-	-	-	-	-	-	8 510,43	6 936,75	5,75
32	Sverige	SE0520170	Kosterfjorden-Väderöfjorden	523,96	Ja	-	1	-	-	-	-	15 130,36	8 060,30	15,38
33	Sverige	SE0340097	Gotska Sandön-Salvorev	568,65	Ja	-	-	-	-	-	-	18,94	0,00	0,00
34	Sverige	SE0340023	Stora Karlsö	9,30	Ja	-	-	-	-	-	-	0,00	0,00	0,00
35	Sverige	SE0110088	Bullerö-Bytta	130,26	Ja	-	-	-	-	-	-	0,00	0,00	0,00
36	Sverige	SE0220129	Skärgårdsreservaten	69,61	Ja	-	-	-	-	-	-	25,68	2,10	0,03
37	Sverige	SE0330174	Sydöstra Ölands sjömarker	60,29	Ja	-	-	-	-	-	-	0,00	0,00	0,00

Nr.	Med-lems-stat	Natura 2000-kode/ national lokalitets-kode	Det beskyttede havområdes navn	Areal (km²)	Forvaltnings-plan	Afsalt-nings-udløb	Dumpning af klap-materialer (punkter)	Opmudrings-anlæg	Spildevands-anlæg	Vigtigs-te havne	Vindmølle-parker	Samlet årlig tilstede-værelse af fartøjer (timer)	Samlet tilsyne-ladende årlig fiskeri-indsats (timer)	Samlet tilsyne-ladende årlig fiskeri-indsats (timer/km²)
38	Sverige	SE0330308	Hoburgs bank och Midsjö-bankarna	10 511,11	Ja	-	-	-	-	-	-	3 722,18	1 906,01	0,18
39	Sverige	SE0420360	Nordvästra Skånes havsområde	1 342,41	Nej	-	6	-	-	-	-	5 800,38	2 902,14	2,16
40	Sverige	SE0430095	Falster-bohalvön	410,72	Ja	-	1	2	-	-	-	287,71	2,72	0,01
41	Sverige	SE0430187	Sydvästs-kånes utsjövatten	1 151,28	Nej	-	2	-	-	-	-	838,48	4,81	0,00
42	Sverige	SE0510186	Stora Middelgrund och Röde bank	114,10	Ja	-	-	-	-	-	-	309,01	197,75	1,73
43	Sverige	SE0630068	Agön-Kråkön	332,81	Ja	-	-	1	-	-	-	0,00	0,00	0,00
44	Sverige	SE0810003	Snöanskär-gården	53,71	Ja	-	-	-	-	-	-	0,67	0,00	0,00
45	Sverige	SE0820327	Kalix yttre skärgård	92,03	Ja	-	-	-	-	-	-	45,76	30,30	0,33

Bilag III - Datakilder og databehandling

1. Beskyttede havområder i EU's have

Kilde 1.1 - Natura 2000-data (EEA)	
Titel	**"Natura 2000 (vector) - version end 2024"; "Natura 2000 (tabular) - version end 2024 rev. 01"**
Beskrivelse	Natura 2000-datasættet er en del af dataene for det europæiske net af beskyttede områder og vedligeholdes af EEA. Det omfatter geospatiale vektordata om udpegede Natura 2000-lokaliteter og et tilsvarende tabeldatasæt med beskrivende og klassificerende attributter.
Kilde	Det Europæiske Miljøagentur (EEA)
Licens	CC-BY 4.0
Tilgængeligt format	Vektordata (SHP, GeoPackage, OGC:WMS), tabeldata (CSV/TXT/SQL, Microsoft Access)
Udtræk af (dato)	Marts 2026

Data blev udtrukket fra EEA's Natura 2000-database ved hjælp af både det geospatiale vektordatasæt ("Natura 2000 (vector) - version end 2024") og det tilsvarende tabeldatasæt ("Natura 2000 (tabular) - version end 2024 rev. 01"). Vektordataene blev anvendt til at identificere og afgrænse Natura 2000-havområder, mens tabeldataene blev anvendt til at hente beskrivende oplysninger om lokaliteternes karakteristika, forvaltningsstatus og forvaltningsforanstaltninger. Datasættene blev filtreret, så de kun viste havområder inden for EU's eksklusive økonomiske zone (EEZ). På dette grundlag blev der foretaget geospatial aggregering og arealberegninger for at udlede indikatorer for:

i) antallet af beskyttede havområder

ii) deres samlede overfladeareal

iii) andelen af beskyttede havområder i vurderingsområderne

iv) den geografiske fordeling af Natura 2000-lokaliteter efter deres størrelse.

Hvis de beskyttede havområder overlappede hinanden geospatialt, blev de overlappende områder identificeret og kun medregnet én gang i beregningen af det samlede overfladeareal. Vi undlod at foretage dobbelttælling af overlappende geometrier for at sikre, at det rapporterede samlede overfladeareal af beskyttede havområder afspejler deres unikke geospatiale udstrækning inden for EU's eksklusive økonomiske zone.

Desuden blev der aggregeret tabeldata for at udarbejde statistikker om:

v) arealforvaltningsordninger og anvendelsen af forvaltningsforanstaltninger for Natura 2000-havområder på EU-plan.

Kilde 1.2 - Nationalt udpegede områder (EEA)	
Titel	**"Nationally designated areas for public access (vector data) - August 2025"**
Beskrivelse	Den europæiske fortegnelse over nationalt udpegede områder, der føres af EEA, er den officielle kilde til oplysninger om de beskyttede områder, der er udpeget på nationalt plan. Den omfatter geospatiale vektordata om nationalt udpegede lokaliteter og tilknyttede tabeldata med oplysninger om udpegningstyper og relaterede nationale og internationale lovgivningsinstrumenter.
Kilde	Det Europæiske Miljøagentur (EEA)
Licens	CC BY 4.0
Tilgængeligt format	Vektordata (SHP, GeoPackage)
Udtræk af (dato)	Oktober 2025

Dataene blev udtrukket fra EEA's europæiske fortegnelse over nationalt udpegede områder ved hjælp af det geospatiale vektordatasæt. Vektordataene blev anvendt til at identificere og afgrænse de nationalt udpegede havområder. Datasættet blev filtreret, så det kun viste havområder inden for EU's eksklusive økonomiske zone. På dette grundlag blev der foretaget geospatial aggregering og arealberegninger for at udlede indikatorer for:

i) antallet af nationalt udpegede beskyttede havområder

ii) deres samlede overfladeareal på EU-plan.

I tilfælde, hvor nationalt udpegede beskyttede havområder overlappede hinanden geospatialt, blev de overlappende arealer identificeret og kun medregnet én gang i beregningen af det samlede overfladeareal. Vi undlod at foretage dobbelttælling af overlappende geometrier for at sikre, at det rapporterede samlede overfladeareal af beskyttede havområder afspejler deres unikke geospatiale udstrækning inden for EU's eksklusive økonomiske zone.

Kilde 1.3 - EU's eksklusive økonomiske zone (EEZ)	
Titel	**"World_EEZ_v12, October 2022"**
Beskrivelse	Datasættet for EU's eksklusive økonomiske zone består af geospatiale havområder, der repræsenterer EU-medlemsstaternes eksklusive økonomiske zoner. Datasættet udgør en harmoniseret geospatial ramme, som fastlægger udstrækningen af de EU-havområder, hvor medlemsstaterne udøver suveræne rettigheder og jurisdiktion over havets ressourcer. Det understøtter konsekvent geospatial analyse, idet det etablerer en fælles geografisk reference for afgrænsning af EU-farvande og muliggør beregning, sammenligning og overvågning af marine aktiviteter, beskyttede områder og forvaltningsforanstaltninger inden for EU's eksklusive økonomiske zone.
Kilde	Flanderns havinstitut (via www.marineregions.org)
Licens	CC BY 4.0
Tilgængeligt format	Vektordata (SHP, GeoPackage)
Udtræk af (dato)	Januar 2026

Der blev udtrukket geospatiale vektordata fra datasættet for EU's eksklusive økonomiske zone, hvorefter de blev anvendt til at fastlægge analysens geografiske omfang. Datasættet blev anvendt til at afgrænse EU's havområder og til at filtrere geodatasæt, så der kun blev vist elementer i EU's eksklusive økonomiske zone. Zonen fungerede således som referenceramme for vurderingen af beskyttede havområder, områder med fiskeribegrænsninger og menneskelige aktiviteter og sikrede dermed, at beregninger og analyser var begrænset til EU-farvande og blev foretaget med anvendelse af en ensartet geografisk udstrækning.

2. Indikatorer for fartøjers tilstedeværelse og fiskeriaktivitet 2020-2024

Kilde 2.1 - Data fra Global Fishing Watch	
Titel	**"AIS apparent fishing effort (fleet-daily-csvs-100-v3-2020.zip, fleet-daily-csvs-100-v3-2024.zip)"**
Beskrivelse	Global Fishing Watch's datasæt for tilsyneladende fiskeriindsats giver globale oplysninger om fartøjers aktiviteter, som stammer fra signaler fra det automatiske identifikationssystem (AIS). Det anvendte datasæt stammer fra version 3.0 (fra marts 2025) og dækker perioden 2020-2024. Det er baseret på offentligt tilgængelige AIS-data og statistiske klassifikationer og maskinlæringsklassifikationer, der anvendes til at identificere fiskeriaktiviteter. Timeantallet for tilsyneladende fiskeri anslås ved hjælp af en fiskerisporingsmodel og fanger måske ikke fuldt ud nuancerne i de lokale fangstmetoder. Global Fishing Watch foretager en manuel gennemgang af datasættet på globalt plan og for udvalgte regioner, men på grund af datasættets størrelse er det ikke muligt at gennemgå alle flåder og regioner manuelt. Datasættet indeholder tabeldata om fiskeritimer pr. flagstat og redskabstype med en rumlig opløsning på 0,01 grad, dagligt timetal for tilsyneladende fiskeri pr. flagstat og redskabstype med en opløsning på 0,1 grad og fiskeritimer pr. fartøjsidentifikator (MMSI). Fartøjsaktivitet udtrykkes i timer og aggregeres geospatialt i de faste kvadratnetceller, der er defineret i WGS84-koordinatreferencesystemet. Datasættet ledsages af supplerende fartøjsoplysninger, herunder redskabstype og flagstat.
Kilde	Global Fishing Watch *(data fra Global Fishing Watch er først tilgængelige efter brugerregistrering på Global Fishing Watch's platform)*
Licens	CC BY-NC 4.0
Tilgængeligt format	Tabeldata (CSV)
Udtræk af (dato)	September 2025

Dataene blev udtrukket fra Global Fishing Watch's datasæt for tilsyneladende fiskeriindsats ved hjælp af tabeldatafiler, som blev udledt fra signaler fra det automatiske identifikationssystem (AIS) ("AIS Apparent Fishing Effort", version 3.0 fra marts 2025). De udtrukne data dækkede perioden 2020-2024 og omfattede oplysninger om fartøjers tilstedeværelse og tilsyneladende fiskeri, idet der blev skelnet mellem fiskeri med og uden bundkontakt, som klassificeret af Revisionsretten.

Dataene blev filtreret, så der kun blev vist observationer inden for vurderingsområdet. På basis heraf blev der anvendt aggregeringstrin til at udlede indikatorer for:

i) fartøjets samlede årlige tilstedeværelse (timer)

ii) samlet tilsyneladende årlig fiskeriindsats (timer).

Desuden blev fartøjsaktivitetsdata normaliseret ved hjælp af havreferenceområdedata med henblik på at beregne indikatorer for tilsyneladende fiskeritæthed, dvs.:

iii) den samlede årlige tilsyneladende fiskeritæthed (timer/km²)

iv) den tilsyneladende fiskeritæthed, med bundkontakt (timer/km²)

v) den tilsyneladende fiskeritæthed, uden bundkontakt (timer/km²).

For at skelne mellem fiskeri med og uden bundkontakt blev de fiskeredskabstyper, der indgår i Global Fishing Watch's datasæt, klassificeret i to grupper efter høring af en ekstern ekspert.

Bundkontakt		**Ingen bundkontakt**	
Fiskeredskab	Beskrivelse	Fiskeredskab	Beskrivelse
Trawlere	Bundtrawlere trækker net langs havbunden	*Andre snurpenoter*	Omkredsende overfladenet/pelagisk net
Sættegarn (forankret)	Garnet er forankret til bunden	*Snurpenoter*	Samme som ovenfor
Faststående langliner (til bundfiskeri)	Langliner fastgjort til havbunden	*Snurpenoter til tun*	Snurpenot til tunfiskeri i de øvre vandlag
Tejner og fælder	Anvender redskaber, der sidder på havbunden	*Andre noter*	Typisk pelagisk, trækkes ikke hen over bunden
Skrabere	Skraber havbunden for at høste skaldyr	*Noter*	Generel kategori af notfiskeri, pelagisk

Bundkontakt		**Ingen bundkontakt**	
Fiskeredskab	Beskrivelse	Fiskeredskab	Beskrivelse
Faststående redskaber	Pr. definition fastgjort til eller hvilende på bunden (f.eks. fælder, langliner, net). "Fiskeri med faststående redskaber" henviser til passive fiskerimetoder, hvor redskaber såsom fælder, tejner eller langliner er forankret, så fisk kan finde dem, i modsætning til aktive fiskerimetoder, hvor redskaberne slæbes. Der er altså tale om stationære redskaber til at fange havdyr.	*Flydende langliner*	Pelagisk drivende redskaber, ikke forankret
		Stang og line	Overfladefiskeri
		Blækspruttepilk	Bruger lys og vertikale liner tæt på overfladen, ingen bundkontakt
		Dørgeliner	Anvendes pelagisk/i overfladen
		Fiskeri	Generelt udtryk, vanskeligt at henføre til en bestemt kategori

Kilde 2.2 - Natura 2000-data (EEA)	
Titel	**"Natura 2000 (vector) (2020-2024 period)"**
Beskrivelse	Natura 2000-datasættet er en del af dataene for det europæiske net af beskyttede områder og vedligeholdes af EEA. Det omfatter geospatiale vektordata om udpegede Natura 2000-lokaliteter.
Kilde	Det Europæiske Miljøagentur (EEA)
Licens	CC BY 4.0
Tilgængeligt format	Vektordata (SHP, GeoPackage, OGC:WMS), tabeldata (CSV/TXT/SQL, Microsoft Access)
Udtræk af (dato)	Marts 2026

De geospatiale vektordata fra EEA's Natura 2000-database for perioden 2020-2024 blev udtrukket ved hjælp af på hinanden følgende versioner af Natura 2000-(vektor)datasættet. De udtrukne data blev anvendt til at fastlægge den geospatiale udstrækning af de Natura 2000-havområder, der er relevante for vurderingsperioden. Datasættet blev anvendt til at understøtte beregningen af indikatorer for fartøjers tilstedeværelse, tilsyneladende fiskeriindsats og tilsyneladende fiskeritæthed, idet det leverede den geospatiale reference, som gav mulighed for at identificere overlapning mellem fartøjsaktiviteter og beskyttede havområder under Natura 2000.

Kilde 2.3 - Nationalt udpegede områder (EEA)	
Titel	**"Nationally designated areas for public access (vector data) (period 2020-2024)"**
Beskrivelse	Den europæiske fortegnelse over nationalt udpegede områder, der føres af EEA, er den officielle kilde til oplysninger om de beskyttede områder, der er udpeget på nationalt plan. Den omfatter geospatiale vektordata om nationalt udpegede lokaliteter med oplysninger om udpegningstyper og relaterede nationale og internationale lovgivningsinstrumenter.
Kilde	Det Europæiske Miljøagentur (EEA)
Licens	CC BY 4.0
Tilgængeligt format	Vektordata (SHP, GeoPackage)
Udtræk af (dato)	Oktober 2025

De geospatiale vektordata fra EEA's europæiske fortegnelse over nationalt udpegede områder for perioden 2020-2024 blev udtrukket ved hjælp af datasættet *nationalt udpegede områder med offentlig adgang (vektordata)*. De udtrukne data blev anvendt til at fastlægge den geospatiale udstrækning af de nationalt udpegede beskyttede havområder, der er relevante for vurderingsperioden. Datasættet blev anvendt til at understøtte beregningen af indikatorer vedrørende fartøjers tilstedeværelse, tilsyneladende fiskeriindsats og tilsyneladende fiskeritæthed, idet det leverede den geospatiale reference, der gav mulighed for at identificere overlapning mellem fartøjsaktiviteter og nationalt udpegede beskyttede havområder.

3. Områder med fiskeribegrænsninger

Kilde 3.1 - Områder med fiskeribegrænsninger	
Titel	**Områder med fiskeribegrænsninger**
Beskrivelse	Den liste, som Det Europæiske Fiskerikontrolagentur (EFCA) har fremlagt over polygoner, der repræsenterer områder med fiskeribegrænsninger, er baseret på begrænsninger fastsat i henhold til forordning (EU) 2016/1139, forordning (EU) 2019/1241, Rådets forordning (EF) nr. 1224/2009, Kommissionens forordning (EF) nr. 494/2002, Kommissionens relevante delegerede forordninger og gennemførelsesforordninger og henstillinger vedtaget af Den Almindelige Kommission for Fiskeri i Middelhavet (GFCM). De geospatiale polygoner, som EFCA har leveret, blev anvendt til at fastlægge og præsentere områder med fiskeribegrænsninger.
Kilde	EFCA's polygondata baseret på forordningerne og henstillingerne
Licens	C0
Tilgængeligt format	Vektordata (SHP, GeoPackage)
Udtræk af (dato)	Marts 2026

Dataene blev leveret af EFCA i form af geospatiale polygoner, der afgrænser områder med fiskeribegrænsninger, sammen med referencer, der forbinder hver polygon med dens tilsvarende retsgrundlag, herunder EU-forordninger og henstillinger fra Den Almindelige Kommission for Fiskeri i Middelhavet (GFCM). De polygoner, som EFCA leverede, blev anvendt som den geospatiale repræsentation af fiskeribegrænsninger (kolonne 2 og 3 i tabellen i bilag IV).

På grundlag af de tilknyttede retsakter inddelte Revisionsretten områderne med fiskeribegrænsninger i kategorier efter begrænsningstypen. Inddelingen blev foretaget på grundlag af de retlige bestemmelser, der regulerer begrænsningerne, herunder dem, der er fastsat i forordning (EU) 2016/1139, forordning (EU) 2019/1241, Rådets forordning (EF) nr. 1224/2009, Kommissionens forordning (EF) nr. 494/2002, Kommissionens relevante delegerede forordninger og gennemførelsesforordninger og GFCM's henstillinger.

Kategorier af fiskeribegrænsninger:

i) område med fiskeriforbud (permanent)

ii) visse begrænsninger for bundslæbende redskaber (permanent).

De kategoriinddelte polygoner blev efterfølgende anvendt til geospatial analyse, herunder vurdering af deres overlapning med beskyttede havområder under Natura 2000-nettet og nationalt udpegede beskyttede områder, med henblik på at understøtte analysen af, om fiskeribegrænsningerne bidrager til at opfylde havbeskyttelsesmålene.

For at sikre nøjagtige arealberegninger blev polygonerne, der repræsenterer områder med fiskeribegrænsninger, inddelt i foruddefinerede grupper, så overlappende arealer kun blev medregnet én gang. Dette forhindrede dobbelttælling af overflader, hvor flere begrænsninger overlapper hinanden geospatialt. Alle geospatiale lag blev omdannet til et projekteret koordinatreferencesystem (EPSG:3035), der er egnet til arealberegninger på europæisk plan. Der blev anvendt standardiserede former for geospatiale operationer, herunder forening for at sammenlægge overlappende begrænsninger, skæringspunkter for at identificere fælles områder mellem fiskeribegrænsningsområder og beskyttede områder og difference, når det var nødvendigt at isolere områder uden for beskyttede zoner. Denne tilgang sikrede, at overlappende overflader mellem områder med fiskeribegrænsninger og beskyttede havområder blev beregnet konsekvent og uden dobbelttælling.

Kilde 3.2 - Natura 2000-data (EEA)	
Titel	**"Natura 2000 (vector) - version end 2024"**
Beskrivelse	Natura 2000-datasættet er en del af dataene for det europæiske net af beskyttede områder og vedligeholdes af EEA. Det omfatter geospatiale vektordata om udpegede Natura 2000-lokaliteter.
Kilde	Det Europæiske Miljøagentur (EEA)
Licens	CC BY 4.0
Tilgængeligt format	Vektordata (SHP, GeoPackage, OGC:WMS)
Udtræk af (dato)	Marts 2026

Der blev udtrukket geospatiale vektordata fra Det Europæiske Miljøagenturs Natura 2000-database for 2024, og de blev anvendt til at identificere og afgrænse Natura 2000-havområder inden for vurderingsområdet. De udtrukne Natura 2000-geometrier blev anvendt som geospatialt referencelag i forbindelse med analyse af områderne med fiskeribegrænsninger. De polygoner, som EFCA har leveret, og som fastlægger områder med fiskeribegrænsninger, blev lagt oven på Natura 2000-havområderne for at vurdere deres geospatiale skæringspunkt. På basis heraf blev der foretaget en geospatial analyse for at identificere overlappende områder og beregne arealet af de områder med fiskeribegrænsninger, der henhører under Natura 2000-havområder, hvilket havde til formål at understøtte vurderingen af samspillet mellem fiskeribegrænsninger og beskyttede havområder i 2024.

Kilde 3.3 - Data om EU's eksklusive økonomiske zone (EEZ)	
Titel	**"World_EEZ_v12, October 2022"**
Beskrivelse	Datasættet for EU's eksklusive økonomiske zone består af geospatiale havområder, der repræsenterer EU-medlemsstaternes eksklusive økonomiske zoner. Datasættet udgør en harmoniseret geospatial ramme, som fastlægger udstrækningen af de EU-havområder, hvor medlemsstaterne udøver suveræne rettigheder og jurisdiktion over havets ressourcer. Det understøtter konsekvent geospatial analyse, idet det etablerer en fælles geografisk reference for afgrænsning af EU-farvande og muliggør beregning, sammenligning og overvågning af marine aktiviteter, beskyttede områder og forvaltningsforanstaltninger inden for EU's eksklusive økonomiske zone.
Kilde	Flanderns havinstitut (via www.marineregions.org)
Licens	CC BY 4.0
Tilgængeligt format	Vektordata (SHP, GeoPackage)
Udtræk af (dato)	Januar 2026

EU's eksklusive økonomiske zone blev anvendt til at fastlægge analysens geografiske omfang. Zonen blev sammenholdt geospatialt med de polygoner, som EFCA leverede, og som fastlægger områder med fiskeribegrænsninger, så der kun blev vist fiskeribegrænsninger i EU-farvande. På basis heraf blev de resulterende områder med fiskeribegrænsninger anvendt til at analysere deres geospatiale fordeling og deres overlapning med Natura 2000-lokaliteter og nationalt udpegede beskyttede havområder i EU-farvande.

4. Spørgeskemabesvarelser vedrørende beskyttede havområder

Kilde 4.1 - Spørgeskema om beskyttede havområder	
Titel	**Spørgeskema om beskyttede havområder**
Beskrivelse	Spørgeskemaet om beskyttede havområder er et instrument for struktureret spørgeundersøgelse, som anvendes til at indsamle oplysninger om forvaltningen af udvalgte beskyttede havområder. Spørgeskemaet er en tilpasset udgave af værktøjet til sporing af forvaltningseffektivitet (METT-4), der er udviklet af Den Internationale Union for Natur- og Ressourcebevarelse (IUCN) og dens partnere. Det blev skræddersyet til at vurdere forvaltningseffektiviteten i beskyttede havområder og er understøttet af den vejledning, der findes i IUCN's oprindelige METT-4-ramme. Spørgeskemaet dækker centrale aspekter af forvaltningen af beskyttede områder, herunder planlægning, gennemførelse, overvågning, håndhævelse og inddragelse af interessenter.
Kilde	Explore the World's Protected Areas
Tilgængeligt format	Spørgeskemabesvarelser: tekst (.docx), tabel (.xlsx)
Indsamlingsdato	Oktober-december 2025

Spørgeskemaet om beskyttede havområder blev udformet og udsendt af Revisionsretten til de nationale myndigheder i en stikprøve af medlemsstater (Frankrig, Irland og Sverige). Spørgeskemaet blev udfyldt af de udvalgte medlemsstater vedrørende en stikprøve på 45 beskyttede havområder, der dækker områder under Natura 2000-nettet og de nationalt udpegede beskyttede havområder.

De udfyldte spørgeskemaer blev indsamlet og gennemgået af Revisionsretten, og svarene blev samlet i et struktureret datasæt. Oplysningerne blev behandlet med henblik på at støtte analyse og evaluering af forvaltningsordninger, forvaltningsforanstaltninger og gennemførelsespraksis i de udvalgte beskyttede havområder. Det resulterende datasæt blev anvendt til at vurdere forvaltningseffektiviteten og identificere fælles træk, styrker og mangler i forvaltningen af beskyttede havområder i de udvalgte medlemsstater.

5. Menneskelige belastninger og aktiviteter

Kilde 5.1 - Menneskelige aktiviteter (EMODnet)	
Titel	**"EMODnet Human Activities"**
Beskrivelse	EMODnet Human Activities leverer harmoniserede havdata om menneskelige og maritime aktiviteter i europæiske farvande, som stilles til rådighed via ét enkelt adgangspunkt, der dækker flere tematiske lag. Datasættet samler geografisk baserede oplysninger om menneskelige belastninger og aktiviteter, som stammer fra nationale, regionale og sektorspecifikke kilder og er blevet standardiseret med henblik på at understøtte integreret maritim geospatial analyse på tværs af EU's farvande. Med henblik på at foretage en vurdering blev der udtrukket data om følgende menneskelige aktiviteter: afsaltning, dumpning af klapmateriale (punkter), opmudring, rensningsanlæg, hovedhavne og vindmølleparker. Disse datasæt giver punktbaserede oplysninger om placeringen af udvalgte menneskelige aktiviteter, der er relevante for analysen af interaktioner inden for beskyttede havområder.
Kilde	Menneskelige aktiviteter | Det Europæiske Havobservations- og Datanetværk (EMODnet)
Licens	CC BY 4.0
Tilgængeligt format	Vektordata (SHP, GeoPackage)
Udtræk af (dato)	Oktober 2025

Der blev udtrukket punktbaserede data svarende til udvalgte menneskelige aktiviteter (afsaltningsanlæg, dumpning af klapmateriale, opmudring, rensningsanlæg, større havne og vindmølleparker) fra EMODnet-datasættet for menneskelige aktiviteter. De udtrukne punktbaserede oplysninger blev anvendt til at foretage den geospatiale fordeling af de menneskelige aktiviteter, der finder sted inden for EU's eksklusive økonomiske zone. De udtrukne datasæt blev sammenholdt geospatialt med grænserne for de beskyttede havområder for at vurdere de menneskelige aktiviteters tilstedeværelse og fordeling i Natura 2000-områderne. Databehandlingen understøttede analysen af den menneskelige belastning i beskyttede områder.

6. Regioner og subregioner under havstrategirammedirektivet

Kilde 6.1 - Regioner og subregioner under havstrategirammedirektivet (Det Europæiske Miljøagentur)	
Titel	**"MSFD regions and subregions - version 2, October 2022"**
Beskrivelse	I datasættet for havregioner og subregioner under havstrategirammedirektivet defineres de havregioner og subregioner, der er oprettet i henhold til direktiv 2008/56/EF. Datasættet udgør en harmoniseret geografisk ramme for gennemførelsen af havstrategirammedirektivet, som omfatter Østersøen, det nordøstlige Atlanterhav, Middelhavet og Sortehavet, herunder de tilknyttede subregioner. Datasættet understøtter en konsekvent geospatial repræsentation og rapportering af havmiljøvurderinger på tværs af de europæiske have.
Kilde	Det Europæiske Miljøagentur (EEA)
Licens	CC BY 4.0
Tilgængeligt format	Vektordata (SHP, GeoPackage)
Udtræk af (dato)	Marts 2026

Der blev udtrukket geodata om havregioner og subregioner under havstrategirammedirektivet, og de blev filtreret med henblik på vurderingens geografiske omfang. Det resulterende geospatiale lag blev anvendt til illustrative og kartografiske formål til at vise grænserne for de europæiske havregioner og subregioner, der er defineret i direktivet. Datasættet fungerede som et referencelag til at visualisere placeringen af beskyttede havområder, områder med fiskeribegrænsninger og andre marine karakteristika i forhold til de officielle havregioner og subregioner under direktivet.

7. Den blå økonomi

Kilde 7.1 - Indikatorer for den blå økonomi (2013-2023)	
Titel	**"Blue economy indicators (raw data)"**
Beskrivelse	EU-Observationscentret for den Blå Økonomi leverer harmoniserede økonomiske data og beskæftigelsesdata for sektorer, der er knyttet til marine og maritime aktiviteter (sektorer inden for den blå økonomi) i Den Europæiske Union. Dataene indsamles ved hjælp af en fælles metode baseret på officielle statistiske kilder og estimeringsteknikker for at sikre sammenlignelighed på tværs af medlemsstaterne og over tid. Med henblik på vores analyse udtrak vi data for indikatorerne "bruttoværditilvækst i faktorpriser" og "antal ansatte". Vi udtrak også følgende aktiviteter i den blå økonomi: kystturisme, levende ressourcer, søtransport, ikkelevende ressourcer, havneaktiviteter, vedvarende energi samt skibsbygning og -reparation.
Kilde	EU-Observationscentret for den Blå Økonomi under Det Fælles Forskningscenter
Licens	CC BY 4.0
Tilgængeligt format	Tabeldata (.xlsx)
Udtræk af (dato)	Juni 2026

Vi udtrak data fra EU-Observationscentret for den Blå Økonomi for indikatorerne "bruttoværditilvækst i faktorpriser" og "antal ansatte" for de relevante referenceår. Derefter filtrerede og harmoniserede vi disse data for at sikre konsekvens på tværs af medlemsstaterne. Vi aggregerede værdierne for delsektorer, når de forelå, for at udlede de tilsvarende sektorværdier for hver medlemsstat. Derefter anvendte vi det resulterende datasæt til at præsentere og sammenligne økonomiske resultater og beskæftigelse på tværs af de vigtigste sektorer i den blå økonomi på medlemsstats- og EU-niveau.

8. Levesteder på havbunden

Kilde 8.1 - Levesteder på havbunden (EMODnet)	
Titel	**"EMODnet Seabed Habitats"**
Beskrivelse	Datasættet for levesteder på havbunden fra Det Europæiske Havobservations- og Datanetværk (EMODnet) indeholder harmoniserede oplysninger om den geospatiale fordeling af levesteder på havbunden i de europæiske havområder. For at oprette vores dashboard udtrak vi data om "kystnære vådområder i europæiske farvande" og "makroalgedække (væsentlig havvariabel) i Europa". Disse datasæt gav eksplicitte geospatiale oplysninger om udvalgte levesteder ved kysterne og i havet og understøttede vores vurdering af fordelingen af levesteder i de europæiske have.
Kilde	Levesteder på havbunden | Det Europæiske Havobservations- og Datanetværk (EMODnet)
Licens	CC BY 4.0
Tilgængeligt format	Vektordata (SHP, GeoPackage)
Udtræk af (dato)	Juni 2026

Vi udtrak geodata om "kystnære vådområder i europæiske farvande" og "makroalgedække (væsentlig havvariabel) i Europa" fra EMODnet's datasæt for levesteder på havbunden. Vi filtrerede de udtrukne levestedslag i forhold til vurderingens geografiske omfang og anvendte dem som geospatiale referencelag. Vi lagde disse levestedsdata ned over Natura 2000-lokaliteterne og de nationalt udpegede beskyttede havområder for at identificere områder med geospatial overlapning. Derefter anvendte vi de resulterende oplysninger til at vise placeringen af de udvalgte levesteder på havbunden i forhold til de beskyttede havområder inden for vurderingsområdet.

Bilag IV - Liste over områder med permanente fiskeribegrænsninger

Nr.	Navn på område med fiskeribegrænsninger	Retsgrundlag	Størrelse (km^2)
1	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.1	Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/117	11,609
2	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-10		1,596
3	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-11		1,994
4	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-12		4,070
5	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-13		1,249
6	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-14		2,750
7	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-15		0,579
8	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-16		0,741
9	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-17		6,869
10	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-18		5,242
11	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-19		1,823
12	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-2		2,008
13	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-20		2,065
14	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-21		1,842
15	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-22		0,210
16	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-23		4,655
17	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-24		2,665
18	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-25		4,179
19	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-26		14,864
20	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-27		3,857
21	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-28		8,331
22	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-3		1,108
23	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-4		9,406
24	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-5		9,123
25	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-6		0,991
26	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-7		2,671

Nr.	Navn på område med fiskeribegrænsninger	Retsgrundlag	Størrelse (km^2)
27	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-8		18,407
28	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.10-9		15,862
29	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.2		8,654
30	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.3		3,389
31	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.4		7,361
32	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.5		5,634
33	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.6		10,661
34	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.7		6,672
35	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.8-1		195,428
36	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.8-2		3,074
37	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.8-3		6,372
38	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-1		2,868
39	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-10		21,445
40	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-12		1,845
41	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-13		5,975
42	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-14		5,038
43	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-15		18,938
44	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-16		12,369
45	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-17		16,121
46	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-18		35,733
47	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-19		1,523
48	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-2		2,163
49	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-21		7,972
50	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-22		11,371
51	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-23		2,934
52	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-24		1,064
53	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-25		1,214
54	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-26		0,371
55	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-27		0,620

Nr.	Navn på område med fiskeribegrænsninger	Retsgrundlag	Størrelse (km^2)
56	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-28		0,615
57	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-29		11,448
58	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-3		0,347
59	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-30		9,999
60	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-33		21,723
61	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-34		4,860
62	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-35		15,663
63	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-4		0,839
64	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-5		3,802
65	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-6		3,532
66	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-7		0,901
67	BALTIC_SEA_MPA_AREA_1.9-8		22,094
68	BALTIC_SEA_MPA_AREA_2.1		184,970
69	BALTIC_SEA_MPA_AREA_2.2		78,047
70	BALTIC_SEA_MPA_AREA_2.3		87,349
71	BALTIC_SEA_MPA_AREA_2.4		234,965
72	BALTIC_SEA_MPA_AREA_2.5		609,178
73	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.1	Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/118 (bilag I)	5,912
74	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.2		70,415
75	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.3		27,801
76	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.4		25,925
77	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.5a		36,669
78	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.5b		13,372
79	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.6a		4,533
80	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.6b		19,679
81	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.6c		108,542
82	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.6d		7,213
83	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.6e		98,051
84	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.7a		1,969

Nr.	Navn på område med fiskeribegrænsninger	Retsgrundlag	Størrelse (km^2)
85	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.7b		3,252
86	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.7c		11,454
87	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.7d		38,254
88	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.8a		22,677
89	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.8b		10,414
90	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.8c		2,087
91	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.8d		7,853
92	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.8e		2,886
93	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.8f		3,321
94	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.8g		12,879
95	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.8h		0,641
96	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.8i		2,812
97	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.8j		0,433
98	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.8k		2,814
99	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.9a		167,378
100	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.9b		4,283
101	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.9c1		3,080
102	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.9c2		5,721
103	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.9d1		2,836
104	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.9d2		57,157
105	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.9d3		2,666
106	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.9e		76,757
107	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.9f		270,000
108	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.1	Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/118 (bilag II)	0,948
109	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.10		5,620
110	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.11		7,278
111	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.12		1,166
112	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.13		0,420
113	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.14		1,823

Nr.	Navn på område med fiskeribegrænsninger	Retsgrundlag	Størrelse (km^2)
114	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.15		6,635
115	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.16		1,284
116	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.17		3,016
117	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.18		1,589
118	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.19		1,543
119	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.2		6,225
120	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.20		1,637
121	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.21		242,925
122	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.22		0,449
123	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.23a		0,473
124	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.23b		0,571
125	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.23c		0,204
126	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.23d		0,203
127	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.23e		0,203
128	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.23f		0,969
129	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.23g		1,241
130	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.23h		0,795
131	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.23i		0,825
132	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.23j		0,806
133	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.24a		0,418
134	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.24b		0,207
135	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.24c		0,255
136	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.24d		0,216
137	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.24e		0,442
138	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.24f		0,213
139	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.24g		0,202
140	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.24h		0,203
141	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.24i		0,207
142	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.24j		0,211

Nr.	Navn på område med fiskeribegrænsninger	Retsgrundlag	Størrelse (km^2)
143	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.24k		0,194
144	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.24l		0,685
145	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.24m		0,193
146	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.24n		0,279
147	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.24o		0,427
148	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.25		47,378
149	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.26		62,977
150	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.27		79,552
151	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.3		2,337
152	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.4		2,250
153	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.5		8,335
154	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.6		19,619
155	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.7		6,827
156	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.8		3,999
157	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.9		3,472
158	NORTH_SEA_MPA_AREA_3.1	Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/118 (bilag IV)	70,985
159	NORTH_SEA_MPA_AREA_3.2		74,797
160	NORTH_SEA_MPA_AREA_3.3		104,917
161	NORTH_SEA_MPA_AREA_3.4		6,891
162	NORTH_SEA_MPA_AREA_AIS_1.2	Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/118 (bilag V)	960,364
163	NORTH_SEA_MPA_AREA_AIS_1.3		427,383
164	NORTH_SEA_MPA_AREA_AIS_1.4		866,543
165	NORTH_SEA_MPA_AREA_AIS_2		3 532,319
166	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.10aa _Sylt_Outer_Reef	Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/118 ændret ved Kommissionens delegerede forordning 2023/340	653,284
167	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.10ab _Sylt_Outer_Reef		2 772,082
168	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.10bc _Sylt_Outer_Reef		324,119
169	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.10bd _Sylt_Outer_Reef		534,946

Nr.	Navn på område med fiskeribegrænsninger	Retsgrundlag	Størrelse (km^2)
170	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.11 _Borkum_Reef_Ground		621,474
171	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.12a _Cleaver_Bank		113,943
172	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.12b _Cleaver_Bank		294,377
173	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.12c _Cleaver_Bank		178,126
174	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.12d _Cleaver_Bank		102,117
175	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.13a _Frisian_Front		399,914
176	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.13b _Frisian_Front		599,831
177	NORTH_SEA_MPA_AREA_1.13c _Central_Oyster_Grounds		999,030
178	NORTH_SEA_MPA_AREA_2.28 _Amrum_BankSylt_Outer_Reef		48,049
179	NORTH_SEA_MPA_AREA_1_14	Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/118 ændret ved Kommissionens delegerede forordning 2025/2191	1 157,376
180	NORTH_SEA_MPA_AREA_1_15		1 099,257
181	BALTIC_SEA_ODERBANK	Forordning (EU) 2019/1241 (bilag VIII, del C, punkt 1)	512,992
182	NORTH_SEA_PLAICE_BOX	Forordning (EU) 2019/1241 (bilag V, del C, punkt 2.1) ændret ved 2021/1160	45 458,537
183	NORTH_SEA_RABARBEREN	Rådets forordning (EU) 2025/202 (bilag IV)	36,842
184	NORTH_SEA_REVET		195,490
185	NORTH_SEA_WEST_BANK		41,859
186	WW_VME_41	Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2022/1614 (bilag II)	83,656
187	WW_VME_42		1 085,504
188	WW_VME_43		167,151
189	WW_VME_44		124,890
190	WW_VME_45		82,861

Nr.	Navn på område med fiskeribegrænsninger	Retsgrundlag	Størrelse (km^2)
191	WW_VME_46		82,787
192	WW_VME_47		239,319
193	WW_VME_48		30,780
194	WW_VME_49		286,726
195	WW_VME_5		198,312
196	WW_VME_50		225,393
197	WW_VME_51		347,545
198	WW_VME_52		163,054
199	WW_VME_53		78,560
200	WW_VME_54		77,471
201	WW_VME_55		77,052
202	WW_VME_56		77,978
203	WW_VME_57		1 140,445
204	WW_VME_58		76,944
205	WW_VME_59		133,129
206	WW_VME_6		99,078
207	WW_VME_60		76,045
208	WW_VME_61		75,960
209	WW_VME_62		268,337
210	WW_VME_63		76,377
211	WW_VME_64		76,377
212	WW_VME_65		76,039
213	WW_VME_66		345,535
214	WW_VME_67		73,901
215	WW_VME_68		110,677
216	WW_VME_69		127,592
217	WW_VME_7		148,739
218	WW_VME_70		382,549
219	WW_VME_71		73,533

Nr.	Navn på område med fiskeribegrænsninger	Retsgrundlag	Størrelse (km^2)
220	WW_VME_72		73,100
221	WW_VME_73		199,025
222	WW_VME_74		553,484
223	WW_VME_75		71,727
224	WW_VME_76		71,200
225	WW_VME_77		619,981
226	WW_VME_78		333,527
227	WW_VME_79		140,633
228	WW_VME_8		99,138
229	WW_VME_80		122,209
230	WW_VME_81		432,225
231	WW_VME_82		257,928
232	WW_VME_83		69,967
233	WW_VME_84		122,351
234	WW_VME_85_part_1		46,072
235	WW_VME_85_part_2		1,428
236	WW_VME_85_part_3		532,666
237	WW_VME_85_part_4		0,161
238	WW_VME_85_part_5		233,072
239	WW_VME_85_part_6		0,454
240	WW_VME_85_part_7		244,954
241	WW_VME_85_part_8		21,333
242	WW_VME_86		120,959
243	WW_VME_87		25,598
244	WW_VME_9		618,854
245	WW_VME_1		399,076
246	WW_VME_10		248,381
247	WW_VME_11		296,841
248	WW_VME_12		148,579

Nr.	Navn på område med fiskeribegrænsninger	Retsgrundlag	Størrelse (km^2)
249	WW_VME_13		97,659
250	WW_VME_14		94,030
251	WW_VME_15		139,058
252	WW_VME_16		89,457
253	WW_VME_17		89,577
254	WW_VME_18		90,554
255	WW_VME_19		88,642
256	WW_VME_2		99,705
257	WW_VME_20		89,163
258	WW_VME_21		88,941
259	WW_VME_22		89,830
260	WW_VME_23		178,098
261	WW_VME_24		87,968
262	WW_VME_25		88,938
263	WW_VME_26		88,836
264	WW_VME_27		131,344
265	WW_VME_28		155,424
266	WW_VME_29		88,715
267	WW_VME_3		174,437
268	WW_VME_30		86,578
269	WW_VME_31		86,452
270	WW_VME_32		129,219
271	WW_VME_33		85,682
272	WW_VME_34		85,528
273	WW_VME_35		233,181
274	WW_VME_36		84,204
275	WW_VME_37		210,193
276	WW_VME_38		125,885
277	WW_VME_39		83,814

Nr.	Navn på område med fiskeribegrænsninger	Retsgrundlag	Størrelse (km^2)
278	WW_VME_4		198,593
279	WW_VME_40		167,467
280	WW_HAKE_01	Kommissionens forordning (EF) nr. 494/2002 (artikel 5, stk. 1, litra a))	49 293,570
281	WW_HAKE_02	Kommissionens forordning (EF) nr. 494/2002 (artikel 5, stk. 1, litra b))	31 511,144
282	GFCM_FRA_VME.AREA_RESTRICTED. GFCM_VME_CLOS_3	Henstilling GFCM/30/2006/3, 1a	976,348
283	GFCM_FRA_VME.AREA_RESTRICTED. GFCM_VME_CLOS_2	Henstilling GFCM/30/2006/3, 1c	9 937,753
284	GFCM_FRA_OTHER.FISH_HAB.GFCM _OTHER_FISH_HAB_6	Henstilling GFCM/42/2018/5 (bilag II)	613,147
285	GFCM_FRA_OTHER.FISH_HAB.GFCM _OTHER_FISH_HAB_7		616,134
286	GFCM_FRA_OTHER.FISH_HAB.GFCM _OTHER_FISH_HAB_8		469,002
287	GFCM_FRA_VME.AREA_RESTRICTED. GFCM_VME_CLOS_4_part_1	Henstilling GFCM/46/2023/1 (bilag I)	44,946
288	GFCM_FRA_OTRANTO_CHANNEL_CORE	Henstilling GFCM/47/2024/6 (bilag I)	878,579
289	WW_BELGICA_MOUND_PROVINCE	Forordning (EU) 2019/1241 (bilag II, del A, punkt 1)	416,835
290	WW_HOVLAND_MOUND_PROVINCE		1 088,289
291	WW_NW_PORCUPINE_BANK_I		356,640
292	WW_NW_PORCUPINE_BANK_II		287,507
293	WW_SW_PORCUPINE_BANK		329,264
294	WW_EL_CACHUCHO	Forordning (EU) 2019/1241 (bilag II, del B, punkt 1)	2 350,595
295	WW_MADEIRA_CANARY_ISLANDS	Forordning (EU) 2019/1241 (bilag II, del B, punkt 2)	553 067,902

Nr.	Navn på område med fiskeribegrænsninger	Retsgrundlag	Størrelse (km^2)
296	WW_AZORES	Forordning (EU) 2019/1241 (bilag II, del B, punkt 3)	531 502,939

NB:
De data (ikkeudtømmende), som Revisionsretten anvendte i forbindelse med denne beretning, blev leveret af Det Europæiske Fiskerikontrolagentur (EFCA) i form af geospatiale polygoner, der afgrænser områder med fiskeribegrænsninger, sammen med henvisninger, der forbinder hver polygon med dens tilsvarende retsgrundlag, herunder EU-forordninger og henstillinger fra Den Almindelige Kommission for Fiskeri i Middelhavet (GFCM) i marts 2026.
Oplysninger om arealet af de enkelte områder med fiskeribegrænsninger. Da nogle områder overlapper hinanden geografisk, svarer summen af disse områder ikke til det samlede areal.
Det samlede areal, eksklusive de overlappende områder, er som følger:
- det samlede areal af områder med permanente fiskeribegrænsninger (kategori 1-3) = 1 259 288,11 km^2
- det samlede areal af Natura 2000-områder i 2024 (uden interne overlapninger) = 525 853,29 km^2
- det samlede areal af Natura 2000-områder, der er omfattet af områder med permanente fiskeribegrænsninger (kategori 1-3) = 79 670,24 km^2.

Andelen af alle Natura 2000-områder, der er omfattet af områder med permanente fiskeribegrænsninger (kategori 1-3) = 79 670,24/525 853,29 = 15,15 %.

Bilag V - EU-finansiering

01 **LIFE-programmet:** I perioden 2021-2027 har vi identificeret 18 projekter vedrørende beskyttede havområder, som er blevet gennemført i ni medlemsstater, og som tegner sig for samlede projektomkostninger på 272 millioner euro, herunder 150 millioner euro i EU-finansiering. I perioden 2014-2020 identificerede vi yderligere 20 relevante igangværende projekter i otte medlemsstater, som tegnede sig for samlede projektomkostninger på 138 millioner euro, herunder 79 millioner euro i EU-finansiering. Kommissionen har foreslået at integrere LIFE-programmet i den nye Europæiske Fond for Konkurrenceevne fra 2028 og fremefter.

02 **Samhørighedspolitikkens fonde:** I perioden 2021-2025 identificerede vi 16 projekter vedrørende beskyttede havområder, som tegnede sig for samlede projektomkostninger på 22,5 millioner euro, herunder 18,2 millioner euro i EU-finansiering.

03 **Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond (EHFAF):** 25 medlemsstater har afsat midler i deres nationale programmer under specifik målsætning 1.6 ("bidrage til beskyttelse og genopretning af akvatisk biodiversitet og vandøkosystemer"), som omfatter støtte til beskyttede havområder.

Den samlede EU-tildeling under EHFAF's specifikke målsætning 1.6 er på 377 millioner euro, heraf:

- 108 millioner euro til type 6-interventioner vedrørende udpegning, vedligeholdelse og overvågning af beskyttede havområder, herunder Natura 2000
- 255 millioner euro til type 1-interventioner vedrørende beskyttelse og genopretning af biodiversitet; sådanne operationer bidrager til beskyttelse af havmiljøet på et mere generelt plan.

Der tildeles også støtte til gennemførelse og overvågning af beskyttede havområder, herunder Natura 2000 (interventionstype 6), under andre specifikke målsætninger. Der er indtil videre afsat yderligere 10 millioner euro til type 6-interventioner, hovedsagelig under specifik målsætning 2.1 "bæredygtig akvakultur" (flere oplysninger findes på portalen for åbne data).

04 **Forskning og innovation:** De projekter, der finansieres under Horisont Europa, herunder initiativer vedrørende europæiske blå parker, har til formål at forbedre det videnskabelige grundlag for beskyttelse af havmiljøet. Disse projekter har et samlet budget på ca. 62,4 millioner euro, dækker seks medlemsstater og fokuserer på aktiviteter såsom identifikation af områder, der egner sig til streng beskyttelse, analyse af økologisk konnektivitet mellem beskyttede havområder og udvikling af værktøjer til maritim fysisk planlægning.

Bilag VI - Metode til vurdering af forvaltningen af beskyttede havområder ved hjælp af METT-4

01 Beskyttede havområder varierer med hensyn til geografisk omfang, retlig ramme og bevaringsmål. For at vurdere effektiviteten af deres forvaltning objektivt anvendte vi en tilpasset version af værktøjet til sporing af forvaltningseffektivitet (METT-4), der er udviklet af Den Internationale Union for Natur- og Ressourcebevarelse.

02 METT-4 er en standardiseret evalueringsramme, der tager form af en spørgeundersøgelse (med lukkede spørgsmål), der er bygget op omkring forvaltningscyklussen under IUCN's verdenskommission for fredede områder, og som har til formål at måle et beskyttet områdes operationelle sundhed. Værktøjet kan anvendes til alle former for beskyttede områder, herunder på land. Vi har således udeladt de spørgsmål, der ikke er relevante for havområder. Nedenfor findes en fuldstændig liste over de spørgsmål, der er anvendt i forbindelse med denne revision.

Vurderingsområde	Spørgsmål
1. Retlig status	Har det beskyttede område retlig status, eller er det oprettet under "andre effektive midler"?
2. Mål	Forvaltes området i overensstemmelse med de aftalte mål?
3. Regler/ kontrol	Er der indført passende regler/kontrol med hensyn til at forvalte anvendelsen af land- og havområder og aktiviteter (såsom fiskeri, minedrift, turisme)?
4. Planlægning af anvendelsen af land- og havområder	Anerkendes det beskyttede område i planlægningen af anvendelsen af land og hav uden for det beskyttede område, og bidrager planlægningen til opfyldelsen af forvaltningsmålene?
5. Udformning	Har det beskyttede område den rette størrelse og form til at beskytte arter, levesteder, økologiske processer og vandindvindingsområder af central betydning for bevarelsen?
6. Afgrænsning	Er grænsen kendt og tydeligt afgrænset?
7. Forvaltnings-planlægning	Findes der en forvaltningsplan eller tilsvarende, og er den ved at blive gennemført?
8. Almindelig arbejdsplan	Findes der en almindelig arbejdsplan, og er den ved at blive gennemført?
9. Ressourceoversigt	Har I tilstrækkelige oplysninger til at kunne forvalte området?
10. Personale	Er der ansatte nok til at forvalte det beskyttede område?

Vurderingsområde	Spørgsmål
11. Viden og kompetencer	Har de personer, der er involveret i forvaltningen af det beskyttede område, den nødvendige viden og de nødvendige færdigheder?
12. Nuværende budget	Er det nuværende budget tilstrækkeligt?
14. Budget-forvaltning	Forvaltes budgettet på en måde, der sikrer effektiv forvaltning af det beskyttede område?
15. Udstyr	Er udstyr og faciliteter tilstrækkelige til at dække forvaltningsbehovene?
16. Retshånd-hævelse	Kan personalet (dvs. dem, der har ansvaret for forvaltningen af området) håndhæve lovgivningen om beskyttede områder?
17. Beskyttelse	Er der indført systemer (f.eks. patruljering, tilladelser, indsamling af efterretninger osv.) til at kontrollere adgangen til/ressourceanvendelsen i det beskyttede område?
19. Forskning	Findes der et program for forvaltningsorienteret undersøgelses- og forskningsarbejde?
20. Overvågning/ evaluering	Overvåges, evalueres og tilpasses forvaltningsaktiviteterne regelmæssigt?
21. Ressource-forvaltning	Foretages der aktiv ressourceforvaltning?
22. Klimaændringer	Forvaltes det beskyttede område bevidst med henblik på at tilpasse sig klimaændringerne?
23. CO_2-opsamling	Forvaltes det beskyttede område bevidst med henblik på at forebygge CO_2-tab og tilskynde til yderligere CO_2-opsamling?
24. Økosystem-tjenester	Tages der i forvaltningen hensyn til levering af økosystemtjenester?
25. Uddannelse/ bevidstgørelse	Er der et planlagt uddannelses- og oplysningsprogram knyttet til målene og behovene?
26. Statslige naboer og erhvervsnaboer	Samarbejdes der med statslige brugere og erhvervsbrugere i de tilstødende land-/havområder?
27. Kommercielle turismearrangører	Bidrager kommercielle rejsearrangører til forvaltningen af beskyttede områder?
28. Gebyrer	Hvis der opkræves gebyrer (dvs. adgangsgebyrer eller bøder), bidrager disse så til forvaltningen af beskyttede områder?
29. Besøgsfaciliteter	Er besøgsfaciliteterne og -tjenesterne tilstrækkelige?

Vurderingsområde	Spørgsmål
31. Lokalsamfund	Giver de lokalsamfund, der bor i eller i nærheden af det beskyttede område, input til forvaltningsbeslutninger?
32. Fordele for livsgrundlaget	Giver det beskyttede område lokalbefolkningen varige fordele med hensyn til deres livsgrundlag?
33. Trusler	Imødegås truslerne mod de vigtigste værdier i det beskyttede område på effektiv vis?
34. Konnektivitet	Er kravene til funktionel konnektivitet blevet vurderet og opfyldt?
37. Arters bevaringsstatus	Har status for de vigtigste indikatorarter ændret sig i løbet af de seneste 5 år?
38. Levesteders bevaringsstatus	Har status for levestederne ændret sig i løbet af de seneste 5 år?

Kilde: Værktøjet til sporing af forvaltningseffektivitet (METT-4).

03 I forbindelse med denne revision udvalgte vi 45 beskyttede havområder (jf. ***bilag II***) i tre medlemsstater (i alt 15 pr. medlemsstat) og bad deres forvaltere om at fremlægge relevante oplysninger pr. 2025. Forvalterne af ti af de 15 udvalgte beskyttede havområder i Irland kunne imidlertid ikke give nogen oplysninger, så vores konklusioner i denne beretning er baseret på 35 svar, dvs. 77 % af alle forvalterne.

04 METT-4-metoden anvender et pointsystem med 0-3 point for hvert spørgsmål. For at gøre resultaterne lettere at fortolke forenklede vi imidlertid optællingsmetoden og talte svar i stedet for point. Hvert METT-4-spørgsmål gav lokalitetsforvalterne fire specifikke muligheder for at beskrive deres situation, fra ingen handling til fuld gennemførelse. Vi beregnede procenter ved at tælle alle forvalternes svar på hvert spørgsmål og dividerede dette antal med det samlede antal spørgeskemaer (35 svar). Ved denne tilgang undgik vi at blande forskellige scorer, og vi fik vist de mest almindelige problemer på en måde, der var lettere at fortolke.

05 Selv om det tilpassede METT-4-værktøj gav værdifuld indsigt, har vurderingen visse begrænsninger. For det første er der, fordi spørgeskemaerne er baseret på selvrapportering fra forvaltere af beskyttede havområder, en iboende risiko for selvrapporteringsbias. For det andet berørte datamanglerne specifikke regioner, navnlig Irland, hvor ti forventede svar ikke blev modtaget. Hvor det var muligt, blev svarene suppleret af resultaterne af de interview, vi gennemførte under vores revisionsbesøg.

06 Det er ikke muligt at ekstrapolere disse procenter til hele EU på grund af den endelige stikprøves beskedne størrelse. 30 af de 45 beskyttede havområder i stikprøven blev udvalgt ved hjælp af en pengeenhedsstikprøvemetode, som blev tilpasset ved at erstatte pengeværdier med arealparametre. De deraf følgende procenter udgør derfor en arealvægtet stikprøve snarere end en rent statistisk generalisering af alle europæiske beskyttede havområder.

Forkortelser

Forkortelse	Definition/forklaring
EEA	Det Europæiske Miljøagentur
EHFAF	Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond
IUCN	Den Internationale Union for Natur- og Ressourcebevarelse
METT	Værktøj til sporing af forvaltningseffektivitet

Glossar

Term	Definition/forklaring
Beskyttet havområde	Havområde, der gennem lovgivning eller på anden vis er udpeget med henblik på beskyttelse og bevarelse af biodiversitet, naturressourcer og kulturarvssteder.
Bifangst	Utilsigtet fangst af organismer, der ikke specifikt er mål for fiskeri.
Eksklusiv økonomisk zone	Havområde, som ligger umiddelbart uden for et kystlands territorialfarvande, og hvor det pågældende land har visse rettigheder og forpligtelser i henhold til FN's havretskonvention.
Fiskeriindsats	Mål for fiskeriaktivitet, som beregnes på grundlag af fartøjets eller flådens kapacitet og det antal dage, fartøjet eller flåden har fisket.
Fiskeritryk	Fiskeriets indvirkning på fiskebestandene og økosystemerne.
Regional havkonvention	International aftale om beskyttelse af havmiljøet i EU's havområder.
Strengt beskyttet havområde	Område, hvor alle udvindingsaktiviteter (såsom fiskeri, minedrift eller opmudring) er forbudt, for at de marine økosystemer kan blive genoprettet.
Tilsyneladende fiskeriindsats	Den tid, et fartøj formodentlig bruger på at fiske, hvilket anslås ud fra dets bevægelsesmønstre på grundlag af fartøjssporingsdata.
Udsmid	Fangst, der genudsættes. Med få undtagelser er denne praksis forbudt i henhold til EU-lovgivningen.
Vurderingsområde for beskyttede havområder	Havområder omkring en EU-medlemsstat, hvis ydre grænse er 200 sømil fra kysten, og som ligger lige langt fra en nabomedlemsstat eller en grænse fastsat i en vedtaget traktat.

Kommissionens svar

https://www.eca.europa.eu/da/publications/SR-2026-25

Tidslinje

https://www.eca.europa.eu/da/publications/SR-2026-25

Revisionsholdet

Revisionsrettens særberetninger præsenterer resultaterne af dens revisioner vedrørende EU-politikker og -programmer eller forvaltningsspørgsmål i forbindelse med specifikke budgetområder. Med henblik på at opnå maksimal effekt udvælger og udformer Revisionsretten sine revisionsopgaver under hensyntagen til de risici, der knytter sig til forvaltningens resultatopnåelse eller regelefterlevelsen, de pågældende indtægters eller udgifters omfang, den fremtidige udvikling samt den politiske og offentlige interesse.

Denne forvaltningsrevision blev udført af Afdeling I - Bæredygtig brug af naturressourcer, der ledes af Joëlle Elvinger, medlem af Revisionsretten. Revisionsarbejdet blev ledet af Iliana Ivanova, medlem af Revisionsretten, med støtte fra kabinetschef Mariana Hristcheva og attaché Mariya Byalkova, ledende administrator Emmanuel Rauch, opgaveansvarlig Rafał Czarnecki og revisorerne Kim Hublé, Zuzana Gullová, Monika Dedičová, Alina Tereszkiewicz og Torgny Karlsson. Stamatis Kalogirou, Anthony Pantelis, Fotios Polyzos og Iveta Toleikyte ydede støtte vedrørende data. Jennifer Schofield, Zoe Dennis og Laura Mcmillan ydede sproglig støtte. Alexandra Mazilu ydede grafisk støtte, og Frédérique Hussenet ydede sekretariatsstøtte.

Fra venstre til højre: Monika Dedičová, Mariana Hristcheva, Alexandra Mazilu, Emmanuel Rauch, Torgny Karlsson, Iliana Ivanova, Rafał Czarnecki, Stamatis Kalogirou, Anthony Pantelis, Mariya Byalkova, Fotios Polyzos, Alina Tereszkiewicz og Iveta Toleikyte.

MEDDELELSE OM OPHAVSRET

© Den Europæiske Union, 2026

Den Europæiske Revisionsrets politik for videreanvendelse er fastsat i Revisionsrettens afgørelse nr. 6-2019 om den åbne datapolitik og videreanvendelse af dokumenter.

Medmindre andet er oplyst (f.eks. i individuelle meddelelser om ophavsret), er det af Revisionsrettens indhold, der ejes af EU, licenseret i henhold til Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0). Det betyder, at videreanvendelse generelt er tilladt med korrekt angivelse af kilde og ændringer. Ved videreanvendelse af Revisionsrettens indhold må den oprindelige betydning eller det oprindelige budskab ikke fordrejes. Revisionsretten er ikke ansvarlig for eventuelle konsekvenser af videreanvendelsen.

Yderligere tilladelse skal indhentes, hvis specifikt indhold afbilder identificerbare privatpersoner, f.eks. på billeder af ansatte i Revisionsretten, eller omfatter tredjeparts værker.

Hvis en sådan tilladelse opnås, erstatter denne tilladelse ovenstående generelle tilladelse, og den skal klart anføre eventuelle begrænsninger i anvendelsen.

Tilladelse til at anvende eller gengive indhold, der ikke ejes af EU, skal eventuelt indhentes direkte hos indehaveren af ophavsretten.

Forsidefoto: © xbrchx / stock.adobe.com.

Figur 1, 2, 6 og figur 1 i tekstboks 3: ©2026 Mapbox, © OpenStreetMap.

Tekstboks 7 - Foto: © Aron Hejdström, Gotlands regionsråd.

Software og dokumenter, der er omfattet af industriel ejendomsret, såsom patenter, varemærker, registrerede design, logoer og navne, er ikke omfattet af Revisionsrettens videreanvendelsespolitik.

EU-institutionernes websteder på europa.eu-domænet har links til websteder uden for europa.eu-domænet. Da Revisionsretten ikke har kontrol over disse websteder, anbefales det at gennemse deres privatlivspolitik og ophavsretspolitik.

Anvendelse af Revisionsrettens logo

Revisionsrettens logo må ikke anvendes uden Revisionsrettens forudgående samtykke.

HTML	ISBN 978-92-849-8411-4	ISSN 1977-5636	doi:10.2865/2639131	QJ-01-26-048-DA-Q
PDF	ISBN 978-92-849-8412-1	ISSN 1977-5636	doi:10.2865/8280101	QJ-01-26-048-DA-N

HVORDAN DER HENVISES TIL DENNE PUBLIKATION

Den Europæiske Revisionsret, særberetning 25/2026 "Beskyttede havområder - Udpegningen af dem fører ikke i sig selv til god beskyttelse", Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2026.

Tilstanden i EU's have forværres på grund af klimaændringer, forurening, fiskeri og tab af levesteder. EU's biodiversitetsstrategi for 2030 sigter mod at beskytte 30 % af EU's have, herunder 10 % af dem strengt. Vi vurderede, hvilke fremskridt der er gjort hen imod disse mål, om udpegningen af beskyttede havområder sikrer effektiv beskyttelse, og om de miljømæssige og socioøkonomiske mål er afbalancerede. Netttet af beskyttede havområder er blevet udvidet, men det er højst usandsynligt, at målene vil blive nået, da mange lokaliteter mangler beskyttelsesforanstaltninger, og den tilpasningsdygtige forvaltning ofte er svag. Den nyligt vedtagne EU-lovgivning flytter fokusset fra passiv beskyttelse til aktiv genopretning af økosystemer. Vi anbefaler at udvide nettet, at omsætte udpegninger til foranstaltninger, der kan håndhæves, at styrke interessenternes deltagelse og at forbedre den tilpasningsdygtige forvaltning og overvågningen.

Særberetning fra Revisionsretten udarbejdet i medfør af artikel 287, stk. 4, andet afsnit, TEUF.

DEN EUROPÆISKE REVISIONSRET

Den Europæiske Unions Publikationskontor

DEN EUROPÆISKE REVISIONSRET
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tlf. +352 4398-1

Kontakt: eca.europa.eu/da/contact
Websted: eca.europa.eu
Sociale medier: @EUauditors